

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt Inovace výuky regionálního rozvoje

CZ.1.07/2.2.00/28.0012

INOVACE PŘEDMĚTU

Správní politika a analýza správních procesů

Studijní opora pro kombinované studium

Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

ÚVOD

Vážení studenti,

tento učební text jako studijní opora je zaměřen na seznámení se základními pojmy teorie a praxe, a to se zacílením na správní právo. Toto odvětví je klíčovou disciplínou, jejíž znalost využijete jak během studia, tak v praxi. Předkládaný text je určen jak pro studenty, tak i pro širší veřejnost, jako vhodný úvod do problematiky teorie práva a pochopení nejdůležitějších vzájemných vztahů v jejím rámci, případně také pro začínající zaměstnance veřejné správy. Cílem autorky bylo sestavit učební text tak, aby vyhovoval potřebám studentů, kteří se se správním právem jako právní disciplínou a jednoduchými rozhodnutími z této oblasti setkávají poprvé a potřebují spíše úvodní vhled do problematiky. Text je zaměřen na právní laiky, nepředpokládá tedy předchozí zkušenost studenta s jakýmkoli právními disciplínami či právní teorií. Z uvedených důvodů je předkládaný učební text značně zjednodušen a přizpůsoben tomu, aby umožňoval zejména konkrétní pochopení úvodních pasáží a základních institutů teorie práva, správního práva a správních úkonů to i při samostatném distančním studiu. Nejedná se o vysokoškolské skriptum ani odbornou publikaci, které by jej svým rozsahem i hloubkou bezpochyby několikanásobně předčily. Jde tak spíše o pouhou pomůcku při studiu a svého druhu pozvánku na bližší seznámení se s touto právní disciplínou, jež mohou následně umožnit právě skripta či odborné publikace zaměřené již mnohem konkrétněji. Pro úspěšné absolvování stejnojmenného předmětu v rámci studia, však tento text nestačí. Je nutné jej kombinovat jak s obsahem přednášek, tak i s poznatky ze seminářů a samozřejmě také vlastní aktivitou – nejlépe konfrontací s praxí.

Dovolte mi, aby Vám na tomto místě popřála, aby Vaše seznámení teorií práva prostřednictvím tohoto učebního textu bylo podnětné a obohacující.

Mgr. et Mgr. Monika Horáková

OBSAH PŘEDMĚTU

V rámci předmětu se setkáme na celkem čtyřech soustředěních s následujícím obsahem:

1. soustředění: Tvorba práva na úrovni ústřední vlády
2. soustředění: Metody a nástroje pro řízení a zlepšení kvality ve veřejné správě
3. soustředění: Reforma veřejné správy v České republice, normotvorba obcí a krajů
4. soustředění: Správní úkony v praxi.

1. soustředění: Tvorba práva na úrovni ústřední vlády

Průvodce studiem

Na prvním sezení si nejprve připomeneme, co je to právo, jaké právní systémy ve světě existují a poté se zaměříme na teoretické aspekty normotvorby. Od teoretických požadavků přejdeme k jejich praktické implementaci prostřednictvím legislativních pravidel vlády a navážeme procesem normotvorby na úrovni ústřední vlády. Budeme se zabývat především procesem schvalování zákonů a jeho náležitostmi. Tím, kdo může návrh zákona podat a jakým procesem tento návrh musí projít, aby se stal platným právním předpisem.

Zvláštní pozornost budeme věnovat hodnocení dopadů regulace, jako nástorji, který by měl zajistit přijímání právních předpisů, které jsou nejen nezbytné, ale také představují nejlepší řešení situace, kterou je potřeba právem upravit.

Právo, uvádí (Gerloch, 2009), je multidimenzionální a má několik rovin, ve kterých jej lze zkoumat. Jsou to zejména rovina normativní, která se zabývá pravidly chování, rovina sociální, která odráží komplex mezilidských vztahů, rovina mocenská, která je výrazem realizace záměrů a politik a konečně rovina informační, ve které je hlavním významem práva sdělit adresátům prvních norem vlastní obsah pravidel.

Právo však není jediným normativním systémem, který lze v lidské společnosti pozorovat. Mezi neprávní normativní systémy řadí Harvánek a kol. (2013) morálku a morální normy, jejichž soulad s právem je významným motivátorem k jeho dodržování a naplňování. Vlček (2007) doplňuje mezi další neprávní normativní systémy také pravidla slušného chování ovlivněné zvyky, obyčeji, etiketou, která jsou do značné míry vynucována běžnou společností, dále hovoří o dobrých mravech, jako dalších etických a kulturních normách konkrétní společnosti v čase. Mezi další normativní systémy neprávní povahy podle něj lze zařadit také náboženské normy, které do značné míry mohou korespondovat s právní úpravou, nebo také politické normy. Právo jako normativní systém má oporu v posvácení veřejnou mocí, která zajišťuje jeho vymahatelnost.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Tvorba práva

Prvním pohledem na tvorbu práva, který uvádí Večeřa, Dostálová, Harvánek, Houbová (2012) je přirozenoprávní teorie, z jejíhož pohledu vzniká právo spontánně bez zjevného projevu vůle společnosti prostřednictvím odvození norem z přírodních zákonů nebo jejich nadání prostřednictvím vyšší moci. Dalším pohledem na tvorbu práva je podle autorů historickoprávní škola, která staví na právním přesvědčení národa a státní moci. Třetí pohled, který Večeřa, Dostálová, Harvánek, Houbová (2012) představují je pozitivistickoprávní náhled, který vychází z moci a vlády a pozitivní právo považují ryze za výstup lidské činnosti, jako výsledek činnosti normotvůrce a zároveň je změnitelné.

Tvorbu práva definuje Šín (2009) v širším slova smyslu jako vznik práva, tedy systému autoritativních pravidel chování jednotlivce potřebných pro zachování společnosti, udržení společných i individuálních zájmů. Označuje ji za nesmírně rozvětvený a komplikovaný proces ovlivněný jak reálnými potřebami společnosti a jejích členů, tak subjektivním chováním, názory, postoji a osobností zákonodárce. Šín (2009) dále uvádí tři etapy procesu tvorby práva:

- V první z nich je identifikována reálná potřeba existence právní úpravy
- Druhá z nich obsahuje samotný proces tvorby
- Třetí představuje uvedení již vytvořené právní normy do systému práva, její realizaci a vymáhání

Jednotlivé prameny mají různé využití v jednotlivých světových právních kulturách. Mezi tyto kultury řadíme evropský kontinentální právní systém, anglosaský právní systém a islámský právní systém.

Evropský kontinentální právní systém

Tento systém nebo právní kultura se vyskytuje v celé kontinentální Evropě včetně České republiky, s výjimkou Spojeného Království Velké Británie a Severního Irska, a včetně států na jiných kontinentech, které byly těmito zeměmi silně ovlivněny, včetně bývalých kolonií. Mezi jeho charakteristické znaky patří právě existence psaného práva, které je vytvářeno činností legislativních orgánů a do praxe jej uvádí soudní moc. Precedenty se uplatňují

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

v tomto systému v případě nadnárodního práva. Kontinentální právní systémy obvykle rozlišují různé typy právních úprav podle situací, ke kterým se vztahují, takto v nich můžeme identifikovat například správní právo, rodinné právo, trestní právo, občanské právo, zdravotnické a další (Vlček, 2007).

Anglosaský (angloamerický) právní systém

Právní systém angloamerického typu je rozšířen především v anglicky mluvících zemích, tj. Spojeném Království Velké Británie a Severního Irska s výjimkou Skotska, Spojených státech amerických a jeho prvky převažují také v silně ovlivněných zemích jako je Austrálie, Nový Zéland, aj. Společným jmenovatelem tohoto systému jsou právní precedenty a soudcovské právo (Knapp, 1996).

Precedent představuje v tomto typu právní kultury rozhodnutí soudu vyšší instance, které zavazuje také soudy nižší instance. Systém je charakteristický existencí nepsaného práva, tvorbou práva soudci, postavením precedentu jako pramene práva a absencí rozlišení veřejného a soukromého práva (Vlček, 2007).

Islámské právo (šaría)

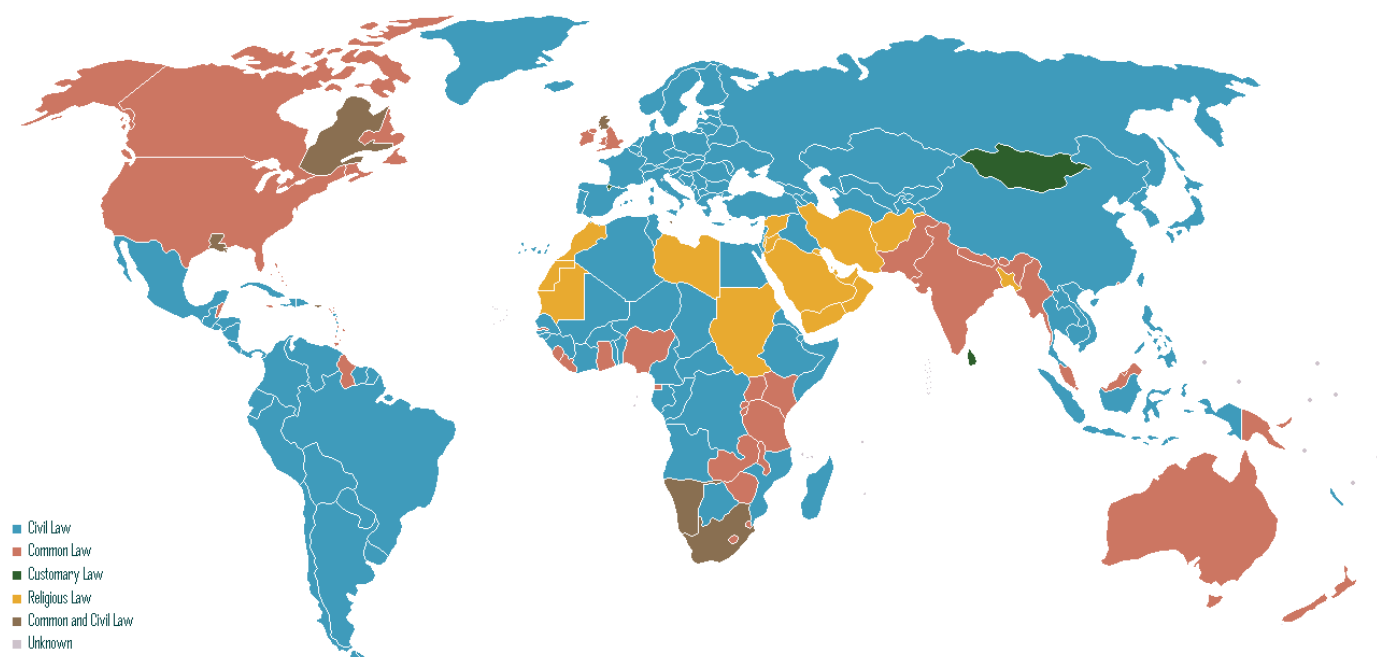
Islámská právní kultura je ve srovnání se dvěma předchozími mladší a silně související s náboženským přesvědčením. Nelze jej ovšem ztotožňovat zcela s právy islámských nebo převážně islámských zemí, které byly historicky často pod kontrolou zemí využívajících dvou předchozích zmíněných systémů. Šaría je tak doplňkem, či se v nich v současnosti prolíná s pozůstatky těchto systémů. Islámské právo je do značné míry modifikováno v závislosti na jednotlivých školách, které se vyskytují v rámci náboženské víry, která jej formuje a je tedy srovnatelně komplexní jako právní systémy jednotlivých zemí uvnitř představených velkých právních systémů (Knapp, 1996).

Je třeba brát na vědomí také jistou globalizaci práva a fakt, že rozdíly mezi blízkými právními kulturami se postupně stírají a minimálně v oblasti systémů evropského kontinentálního práva a angloamerického právního systému dochází k vzájemnému prolínání jeho prvků v různé

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

míry v konkrétních zemích. Rovněž je třeba brát na vědomí existenci dalších tradičních právních systémů, náboženských právních systémů aj.

Obrázek 1: Právní systémy a kultury ve světě. Zdroj: www.washingtonpost.com

Korespondenční úkol

Vypracujte úvahu nad právními systémy, které existují ve světovém kontextu a rozlišnostmi mezi nimi.

Úkol odevzdejte vyučujícímu předmětu alespoň 1 týden před koncem semestru.

Minimální rozsah 3 normostrany.

Další informace o právních systémech naleznete v doporučené literatuře (např. A. Gerloch: Teorie práva. Plzeň: Aleš Čeněk.

Tvorbu práva budeme v této publikaci vnímat v souladu s definicí, kterou uvádí Knapp (1995), tedy jako zákonodárství, neboli legislativu, tj. v českém prostředí vytváření právních norem prostřednictvím činnosti Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu České republiky. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tvorba práva ovšem nabývá také jiných podob, Zoubek (2009) uvádí čtyři druhy pramenů práva, které se různou měrou uplatňují ve zmiňovaných právních kulturách:

- Normativní právní akty
- Právní obyčeje
- Soudní precedenty
- Normativní smlouvy

Normativní právní akt definují Večeřa, Dostálová, Harvánek, Houbová (2012) následujícími charakteristickými atributy:

- Je tvořen státem
- Je výsledkem realizace legislativní pravomoci státu
- Je obecný z hlediska subjektů a objektu působení
- Stanovuje, mění nebo ruší právní normy
- Je spojen s možností vynutit jeho dodržení
- Právní normy jeho prostřednictvím nabývají všeobecné právní síly

První obyčeje mají podle Večeřa, Dostálová, Harvánek, Houbová (2012) jako nejstarší prameny práva tyto vlastnosti:

- Dlouhotrvající model uskutečňování určitého chování hromadným způsobem v daném území
- Určitost tohoto pravidla chování
- Sankcionování jeho porušení ze strany státu

Soudní precedenty charakterizují Večeřa, Dostálová, Harvánek, Houbová (2012) takto:

- Jsou výsledkem činnosti státního orgánu
- Jsou výsledkem aplikačního procesu
- Pramen práva představuje individuální právní akt, zejména jeho část rozhodnutí

Normativní smlouvy jako prameny práva vnímají Večeřa, Dostálová, Harvánek, Houbová (2012) jako pramen práva tehdy, když jako celek nebo alespoň svou částí nabývají podoby obecné a závazné regulace oblasti společenských vztahů stejného druhu a neurčitého počtu.

V zásadě se jedná o projev vůle alespoň dvou subjektů a jsou významným pramenem zejména v oblasti mezinárodního práva.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

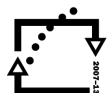
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tvorbu norem lze ovšem podle Knappa (1995) vnímat nejen ve formě legislativy, ale také jako normotvorbu ve všech odvětvích lidské činnosti, tyto normy mohou být závazná pravidla pro různé subjekty a jiné jimi nemusí být vázány (například pravidla sportovních turnajů); dále lze vnímat tvorbu práva nejen v souvislosti s psanými právy, ale také jako tvorbu práva nepsaného.

Tvorba práva v kontinentálním systému podléhá jisté sadě požadavků a principů, kterou charakterizuje například Šín (2009) takto:

- Přiměřenost, vhodnost
- Souladnost práva a systém práva
- Stabilita a dynamika práva
- Svrchovanost zákona
- Zásada veřejnosti práva
- Nepřípustnost zpětné účinnosti
- Derogace právního předpisu
- Systém vše co není zakázáno, je dovoleno

Mimo tyto často obsahové požadavky existují také požadavky formálního a technického charakteru (Gerloch, 2009):

- Jazykové požadavky související s jednoznačným vyzněním, které je v právním předpise ovlivněno existencí stejně znělých slov a slov se stejným významem. Dále se uplatňuje požadavek na konstantní používání slov a vyhýbání se synonymům, minimálně na úrovni jednoho zákona, lépe na úrovni jednoho právního odvětví. S jazykem právních předpisu poté souvisí i srozumitelnost, která je ovlivněna specializovanou povahou práva na jedné straně a požadavkem na možnost využití právě běžným občanem na straně druhé
- Požadavky na strukturu právního předpisu, která se projevuje dělením na ustálené jednotky, kterými jsou hlavy, díly, oddíly, paragrafy nebo články, odstavce a jednotlivé věty.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

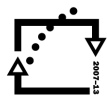
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Požadavky na vnitřní strukturu právního předpisu s ohledem na existenci hypotézy, dispozice a sankce, přičemž hypotéza je předpokladem, za jehož naplnění by se měla uplatnit dispozice, která představuje závazné pravidlo pro chování, sankce znamená postih za nedodržení zmíněného pravidla (Stecker, 2012).

Podle existenci či neexistence těchto tří součástí (s výjimkou dispozice, která je jako pravidlo chování nezbytnou součástí právní normy), rozlišujeme dokonalé a nedokonalé právní normy, které liší absencí sankce u nedokonalých (Harvánek a kol., 2013).

Legislativní pravidla vlády České republiky

Smyslem legislativních pravidel vlády je v souladu v jejich vlastním znění sjednotit přístup ústředních správních orgánů k přípravě právních předpisů. Pravidla obsahují požadavky na tvorbu právních předpisů, které vychází z analýzy potřeby právní úpravy a zhodnocení dopadu případného zavedení konkrétních pravidel chování. Pravidla stanovují obecné požadavky (Usnesení vlády č. 188/1998):

- Soulad s právními předpisy vyšší síly a s nálezy Ústavního soudu
- Soulad s mezinárodními smlouvami, které zavazují Českou republiku
- Soulad s právem Evropské unie
- Jednoznačnost, přehlednost, srozumitelnost, jazykovou a stylistickou bezvadnost formulace předpisu.

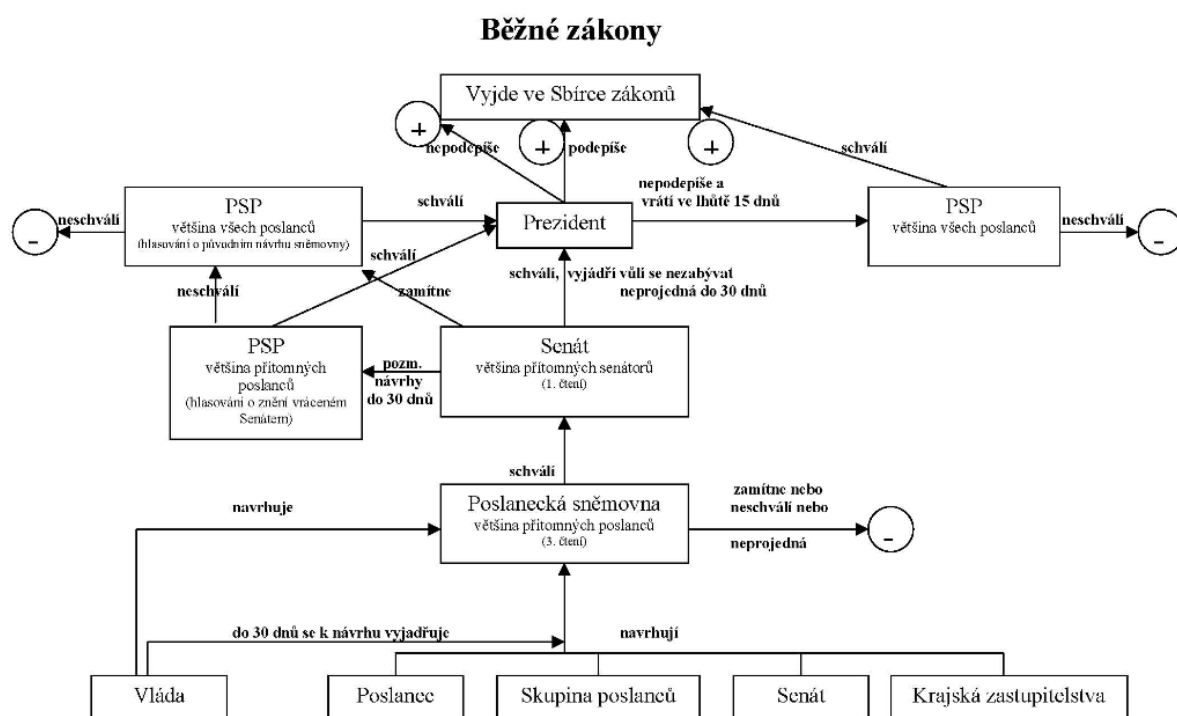
Je tedy zřejmé, že Pravidla přebírají do značné míry obecnou koncepci požadavků na obsah a kvalitu právního předpisu, se kterou se lze setkat v odborné literatuře.

Pravidla dále stanovují požadavky na věcný záměr zákona a řeší také připomínkové řízení. V dnešní době je vedeno elektronickou cestou a Pravidla specifikují, které orgány jsou do záměru prostřednictvím informačního systému zahrnuta. Dále je v nich specifikován proces průchodu věcného záměru Legislativní radou vlády a jeho postup to fáze návrhu zákona.

Samotný legislativní proces budeme nyní popisovat ve smyslu tvorby zákonů, která se realizuje zejména činností vlády, poslanecké sněmovny, senátu a prezidenta. Na tomto místě se nebudeme zabývat místní právotvorbou.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 2: Legislativní proces u běžného zákona. Zdroj: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (2013)

Legislativní proces v případě běžného – mimo zákona o státním rozpočtu a ústavního - zákona je znázorněn na obrázku č. 1. V první fázi se zde budeme zabývat zákonodárnou iniciativou, která je zobrazena v jeho spodní části. Zákonodárnou iniciativu, stejně jako celý legislativní proces upravuje v první řadě Ústava České republiky. K zákonodárné iniciativě se váže článek 41 Ústavy, kde je ustanovena, že návrh zákona je podáván Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a může jej podat poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda nebo zastupitelstvo vyššího územního samosprávného celku (kraje nebo hlavního města).

Zákonodárná iniciativa Moravskoslezského kraje v oblasti životního prostředí v roce 2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dne 20. 6. 2013 rozhodlo zastupitelstvo Moravskoslezského kraje v souladu § 35 odst. 2 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, předložit Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky dva návrhy zákona, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Předmětem prvního z předkládaných návrhů zákonů (viz zákonodárná iniciativa č. 1/ 2013) je změnit poměr výnosů z poplatků za znečišťování ovzduší ve prospěch krajů. Navrhovaná změna zákona o ochraně ovzduší spočívá zejména v úpravě § 15 odst. 14 zákona o ochraně ovzduší tak, že od roku 2014 by bylo 90 % výnosů z poplatků příjmem kraje, na jehož území se stacionární zdroj nachází, a 10 % příjmem státního rozpočtu.

Předmětem druhého z předkládaných návrhů zákonů (viz zákonodárná iniciativa č. 2/ 2013) je umožnit kontrolu tzv. lokálních topenišť. Navrhovaná změna zákona o ochraně ovzduší spočívá zejména ve zrušení § 17 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší (výjimka pro zdroje v obydlí) a s tím související úpravě § 23 zákona o ochraně ovzduší (doplnění přestupku fyzických osob za neumožnění vstupu do obydlí), a úpravě § 25 (přečíslování s ohledem na zrušení § 17 odst. 2).

Zdroj: Moravskoslezský kraj (2013)

Gerloch (2009) uvádí, že v této fázi musí mít návrh zákona podobu, v níž jsou rozlišitelné minimálně dvě základní části, a sice návrh zákona, který obsahuje znění navrhovaného předpisu ve členění, které je běžné pro zákon, tedy na hlavy, oddíly, paragrafy, odstavce, věty. Druhou povinnou součástí návrhu zákona je důvodová zpráva, která jak je patrné z názvu, uvádí důvody, proč y měla být přijata nová úprava. V obecné části důvodové zprávy je hodnocena současná úprava a včetně vysvětlení smyslu zákona, příčiny návrhu, popřípadě odkaz na podobné úpravy v jiných státech. Zvláštní část důvodové zprávy se věnuje jednotlivým ustanovením zákona. Návrh, pokud není vládní, se zasílá vládě, která má povinnost vydat k němu v průběhu 30 dnů stanovisko. Návrh zákona je také rozeslán všem poslancům.

Důvodové zprávy jsou studentům Univerzity Tomáše Bati dostupné v databázi Beck-online.

k níž je možné se připojit prostřednictvím sítě UTB přes portál Xerxes.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

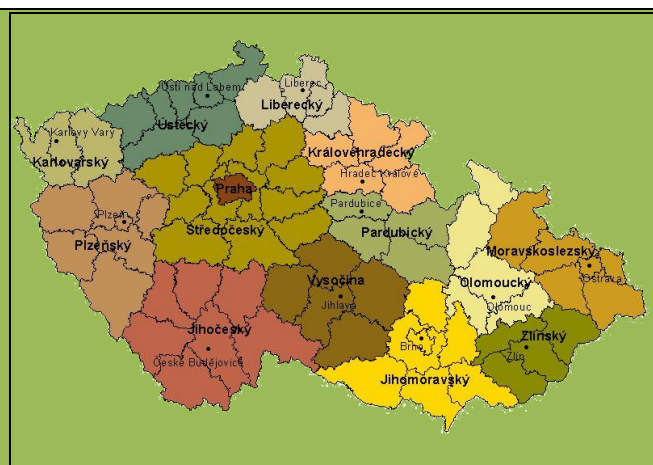
Důvodové zprávy jsou vypracovávány nejen v případě přijetí zcela nového zákona, ale také v případě novelizace starších právních norem. Zde je příklad důvodové zprávy z roku 2006, která se vztahovala ke změně zákona o podpoře regionálního rozvoje:

Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č.248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů:

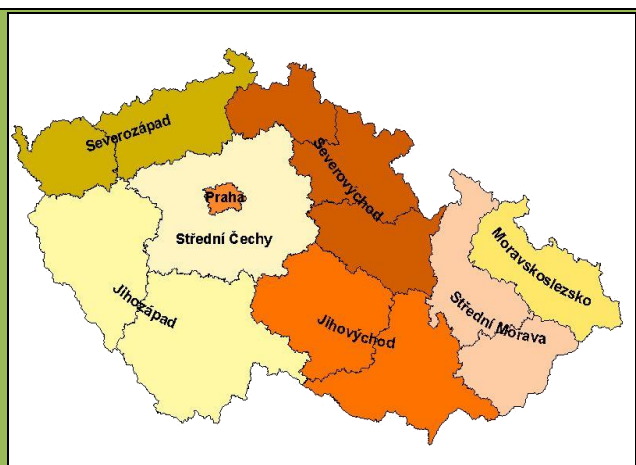
Obecná část

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje (dále jen „zákon“) je klíčovou normou, která upravuje vztah státu a samospráv při čerpání podpory ze zdrojů EU. Tímto zákonem byly vytvořeny tzv. regiony soudržnosti na úrovni NUTS 2 (odlišení krajské struktury od struktury regionů soudržnosti NUTS 2 znázorněno níže) a správní orgány těchto útvarů – Rady regionů soudržnosti včetně jejich administrativního zázemí v podobě sekretariátů, jejichž agendu zabezpečovaly příslušné odbory krajských úřadů

Kraje (14 celků):

Regiony NUTS 2 (8 celků):

V souvislosti s přípravou na programové období Politiky soudržnosti EU v letech 2007 – 2013 jako stále naléhavější začala vyvstávat potřeba novelizace zákona tak, aby odpovídal požadavkům a potřebám připravovaného implementačního uspořádání. Tuto potřebu velmi naléhavě vyjadřovaly zejména kraje, které oproti stávajícímu programovému období

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

prosazovaly myšlenku samostatných regionálních operačních programů, řízených samotnými kraji, oproti Společnému regionálnímu operačnímu programu, řízenému Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR).

Z tohoto důvodu MMR vypracovalo řadu několik variant novelizace zákona, k níž se kraje vyjadřovaly prostřednictvím svých zástupců v Asociaci krajů ČR a její komisi pro regionální rozvoj. Výsledkem těchto jednání byl návrh novely zákona, který se stal součástí zákona č. 138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách předložený jako poslanecká iniciativa. Poslanecká sněmovna pak novelizaci zákona schválila dne 14. března 2006 ve znění, v němž byla vrácena Senátem PČR (pozn. předmětem pozměňovacího návrhu ze strany Senátu PČR bylo prodloužení doby pro nabytí účinnosti ze dvou měsíců od vyhlášení na tři měsíce).

Schválená novela zákona oproti dosavadní právní úpravě zavedla následující změny:

1. Regionální rady regionů soudržnosti se zřizují jakožto samostatné právnické osoby hospodařící s vlastním majetkem, podle vlastního rozpočtu, spravované vlastními orgány a mající vlastní úřady.
2. Primárním úkolem Regionálních rad je řízení Regionálních operačních programů pro příslušný region soudržnosti NUTS 2.

Vzhledem k ne zcela běžnému způsobu předkládání novely zákona došlo k tomu, že nebyly zohledněny specifika hlavního města Prahy, které tak způsobují nejednoznačnost výkladu zákona a riziko komplikací při čerpání podpory ze zdrojů EU v hl. m. Praze. Zásadní odlišnost hl. m. Prahy od krajů ČR spočívá v její statistické hospodářské výkonnosti, díky níž region NUTS 2 Praha nebude v programovém období let 2007 – 2013 zahrnut do podpory v rámci Cíle „Konvergence“ dle článku 5, odst. 1. Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (tj. regiony jejichž HDP za období 2000–2002 je nižší než 75 % průměru HDP EU-25 na obyvatele za stejné referenční období), ale

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

bude spadat pod Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ dle článku 6 téhož Nařízení.

Z toho důvodu na území hlavního města Prahy nebude realizován žádný Regionální operační program ve smyslu § 16, odst.3 a dalších ustanovení novelizovaného zákona; v Praze budou realizovány 2 operační programy: Operační program Praha – Konkurenceschopnost pro čerpání podpory z Evropského fondu regionálního rozvoje (dále jen „EFRR“) a Operační program Praha – Adaptabilita pro čerpání podpory z Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“). Věcné zaměření pražských operačních programů se řídí jinými ustanoveními příslušných Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) k jednotlivým fondům (Nařízení č. 1080/2006 pro EFRR a Nařízení č. 1081/2006 pro ESF), než kterými se řídí Regionální operační programy. Pražské operační programy navíc zahrnují oblasti, které jsou v případě regionů v Cíli Konvergence předmětem sektorově zaměřených operačních programů.

Z tohoto důvodu je kombinace ustanovení § 16, odstavec (1), písm a) – zřízení Regionální rady regionu soudržnosti Praha - a ustanovení § 16, odstavec (3) – deklarující Regionální radu jako řídicí orgán Regionálního operačního programu pro příslušný region soudržnosti – matoucí a nedávající jednoznačný výklad.

Navrhovaná novela tuto situaci vyjasňuje. Navržené řešení předpokládá jednoznačné svěření pražských operačních programů do působnosti hlavního města Prahy, které oba operační programy připravuje. Důvody, proč nebyla zvolena varianta jejich zahrnutí do kompetence Regionální rady jsou zejména praktické, které vycházejí ze zkušeností s čerpáním podpory ze strukturálních fondů v současném programovém období 2004 –2006 v rámci Jednotného programového dokumentu pro Cíl 2 regionu soudržnosti NUTS 2 Praha a Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 regionu soudržnosti NUTS 2 Praha. Regionální rada regionu soudržnosti Praha by znamenala v řadě ohledů duplicitu výkonných a administrativních struktur, pro implementační nastavení programů představuje další článek navíc, který ovšem nepřináší žádnou pozitivní přidanou hodnotu, ale naopak komplikuje

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

rozhodovací procesy a finanční toky, což jde proti smyslu snah o jejich maximální zjednodušení.

Sekundárně by zrušení Regionální rady regionu soudržnosti Praha přineslo návrat implementačního nastavení JPD 2 do stavu před 1.7.2006 (datum účinnosti zákona č. 138/2006 Sb.), kdy bylo tzv. Zprostředkujícím subjektem hlavní město Praha. tento systém byl funkční a byl dosažen po komplikovaných jednáních. Převod části agendy Zprostředkujícího subjektu na Regionální radu regionu soudržnosti Praha znamenal rozštěpení agend a představuje riziko pro další čerpání, neboť nové vazby nejsou usazeny a nejsou známa úskalí nového nastavení.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právními akty Evropských společenství

Návrh novely zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a respektuje mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet

Navrhovaná novela zákona nebude mít žádný hospodářský a finanční dopad na státní rozpočet.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na rozpočty samospráv

Novela zákona bude mít pozitivní vliv na rozpočet hlavního města Prahy, neboť dojde k úspoře finančních prostředků, které by muselo město vynaložit na zajištění chodu Regionální rady regionu soudržnosti Praha.

Zvláštní část

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

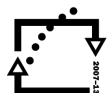
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

K ČI. I :

K bodu 1:

Podle § 16, odst. 1 se Regionální rady regionů soudržnosti zřizují ve všech regionech soudržnosti. Novelou je navrhováno tuto Regionální radu nezřizovat pro region soudržnosti Praha, tj. vypustit současné písm. a) a všechna následující písmena písm. b) až h) přeznačit jako písm. a) až g).

K bodu 2:

Působnosti a pravomoci Regionální rady regionu soudržnosti Praha by mělo převzít hlavní město Praha, které je Řídicím orgánem pro operační programy realizované na svém území regionu soudržnosti; tyto operační programy jsou odlišné od Regionálních operačních programů pro ostatní regiony soudržnosti.

Pro naplnění této teze je navrhováno doplnit za odstavec 5 odstavec 6 v příslušném znění.

Bude tak jasně určena instituce, která zajistí agendy místo zrušované Regionální rady regionu soudržnosti Praha dle bodu 1. Hlavní město Praha bude tuto činnost zajišťovat obdobně jako Regionální rady v rámci přenesené působnosti.

K ČI. II :

Vzhledem k tomu, že zrušení právnické osoby a převzetí jejích práv a závazků nepředstavuje zásadní problém, zvláště za situace, kdy právnická osoba vznikla vyčleněním z hlavního města Prahy, kam se agendy navracejí zase zpět, není potřeba žádné přechodné ustanovení. Převzetí práv a závazků zrušované Regionální rady regionu soudržnosti Praha hlavním městem Prahou je tímto jasně deklarováno.

K ČI. III :

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti dnem vyhlášení ve sbírce zákonů, tj. co nejdříve po schválení Parlamentem ČR.

MUDr. Pavel Bém

primátor hl. m. Prahy v.r.

Zdroj: www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=10507

Legislativní proces pokračuje další fází, která probíhá v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky v rámci tří čtení zákona. První čtení se odehrává před plénem Poslanecké sněmovny, v jeho průběhu vystoupí nejprve navrhovatel úpravy, poté zpravodaj. Poté přichází na řadu tzv. obecná rozprava, v níž se jednotliví poslanci mohou vyjádřit k záměru zákona. V prvním čtení je možné zákon zamítnout, vrátit navrhovateli k dopracování nebo jej v rámci usnesení sněmovny předat některému výboru nebo poslanci.

Projednání ve výborech má základní lhůtu 60 dnů, která však může být zkrácena nebo prodloužena, obecně lze tak říci, že projednání ve výborech může trvat minimálně 30 a maximálně 80 dní. K návrhu mají možnost se vyjádřit také výbory a poslanci, jimž nebyl návrh přikázán. Taková vyjádření a stanoviska jsou sdělena Sněmovně a přikázanému výboru. Obsahem druhého čtení je předložení doporučení výboru předsedovi Sněmovny ve smyslu schválení nebo neschválení návrhu zákona, případně doporučení změn. Stanovisko výboru se doručí jak předsedovi Sněmovny, tak poslancům.

Samotné druhé čtení začíná vystoupením navrhovatele, po kterém následuje zpravodaj nebo zpravodajové výborů, které návrh projednaly. Následující obecná rozprava může mít několik výsledků

- a) Vrácení návrhu zákona výborům
- b) Přidání pozměňovacích nebo jiných návrhů
- c) Návrh na zamítnutí

Třetí čtení se koná po doručení případných pozměňovacích návrhů a může v něm být již navržena pouze změna vyplývající z logických, formálních, jazykových a gramatických chyb, a to včetně takových, které vyplývají z pozměňovacích návrhů. Třetí čtení rovněž řeší v první řadě návrh na zamítnutí, pokud byl ve druhém čtení podán, dále schválení pozměňovacích a jiných návrhů a na závěr se Sněmovna usnese na tom, zda vyjadřuje s návrhem zákona souhlas či nikoliv. V případě souhlasu, je takový návrh postoupen Senátu.

Senát má možnost

- a) Schválit návrh zákona
- b) Vyjádřit vůli se návrhem nezabývat

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

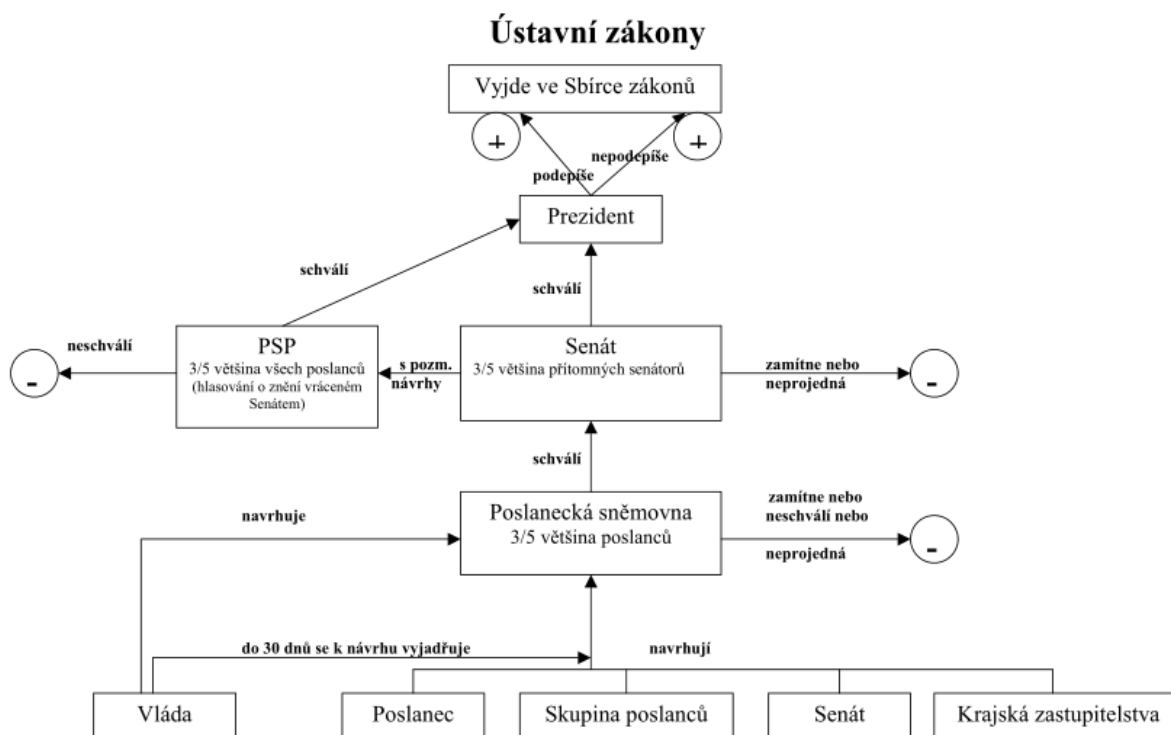
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

c) Neusnést se do 30 dnů

Ve všech uvedených případech je návrh zákona přijat. Senát má ovšem také možnost zamítnout návrh, po čemž následuje ve lhůtě nejdříve 10 dnů nové hlasování ve Sněmovně, kde se pro přijetí návrhu musí vyslovit nadpoloviční většina poslanců.

Další možností Senátu je podání pozměňovacích návrhů, o takovém zákona v pozměněném znění opět hlasuje Sněmovna ve lhůtě nejdříve 10 dnů, v případě zamítnutí takového návrhu následuje opět hlasování o původním nepozměněném znění, ve kterém se musí kladně vyslovit nadpoloviční většina poslanců.

Postup v případě přijetí zákona oběma komorami Parlamentu, nebo jeho schválením nadpoloviční většinou poslanců, je následující. Předseda Sněmovny předá znění prezidentu republiky k podpisu. Prezident má možnost jako výraz nesouhlasu ve lhůtě 15 dnů vrátit zákon Poslanecké sněmovně spolu se svým stanoviskem, trvá-li Sněmovna na schválení takového zákona, je nutné, aby se pro jeho přijetí vyslovila nadpoloviční většina.

Obrázek 3: Schvalování ústavních zákonů. Zdroj: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (2013)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V legislativním procesu jsou ovšem schvalovány nejen běžné, ale také zvláštní zákony.

V první řadě mezi ně patří zákony ústavní, pro jejichž přijetí je potřebná nikoliv nadpoloviční, ale třípětinová většina jak v Poslanecké sněmovně, tak v Senátu (viz obrázek 2), stejné ustanovení se vztahuje také na přijetí mezinárodních smluv.

Zvláštní proces se vztahuje také ke schvalování zákona o státním rozpočtu (viz obrázek 3).

Zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny se v § 99 věnuje také stavu legislativní nouze, který charakterizuje jako mimořádné okolnosti, za nichž „jsou zásadním způsobem ohrožena základní práva a svobody občanů nebo bezpečnost státu nebo kdy státu hrozí značné hospodářské škody“. V takovém případě má předseda Sněmovny pravomoc vyhlásit právě stav legislativní nouze, ve kterém lze zákony projednávat ve zkráceném jednání. Ve stavu legislativní nouze je legislativní proces zkrácen o první čtení, je možné omezit lhůty pro vyjádření výborů a také dobu, ve které se řečníci mohou k návrhu zákona vyjádřit.

Ústava České republiky pamatuje také na situaci, kdy je rozpuštěna Poslanecká sněmovna, v takovém případě je v pravomoci Senátu přijímání tzv. zákonných opatření. Jedná se o zvláštní formu právního předpisu, který se váže k věcem, které podle Ústavy nesnesou odkladu s výjimkou státního rozpočtu, státního závěrečného účtu, volebního zákona mezinárodních smluv. Taková opatření navrhuje vláda, podepisuje předseda Senátu, Poslanecké sněmovny a prezident a v případě, že nejsou schválena novou Poslaneckou sněmovnou na její první schůzi, pozbývají platnosti.

Schvalování právních předpisů samozřejmě odráží jejich různou sílu a hierarchii systému předpisů (viz obrázek).

K zamyšlení

Zamyslete se nad důvodem různého počtu poslanců potřebných ke schválení různých typů zákonů. Jaké v tomto systému vidíte výhody a nevýhody?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 4: Právní předpisy podle síly. Zdroj: www.ius-wiki.cz

Zákonná opatření přijímal Senát také v roce 2013, v době rozpuštění poslanecké sněmovny, týkala se finančních záležitostí. Na schůzi 9.10.2013 projednávali senátoři konkrétně zákonné opatření o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, zákonné opatření o změně daňových zákonů, zákonné opatření o dani z nabytí nemovitých věcí nebo zákonné opatření o veřejných zakázkách. V listopadu 2013 je schválila také nově ustanovená Poslanecká sněmovna.

Zdroj: IDnes.cz (2013), Senát.cz (2013)

Úkol

Přečtěte si výňatek ze zákonného opatření senátu a posuďte jaká je jeho struktura ve srovnání se strukturou zákona schváleného v běžném legislativním procesu.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKONNÉ OPATŘENÍ SENÁTU

ze dne 9. října 2013

o dani z nabytí nemovitých věcí

Senát se usnesl na tomto zákoně Senátu:

ČÁST PRVNÍ

DANĚ (§ 1-28)

Hlava I

Subjekt daně (§ 1)

§ 1

Poplatník daně

(1) Poplatníkem daně z nabytí nemovitých věcí je

a) převodce vlastnického práva k nemovité věci, jde-li o nabytí vlastnického práva koupí nebo směnou a převodce a nabyvatel se v kupní nebo směnné smlouvě nedohodnou, že poplatníkem je nabyvatel,

b) nabyvatel vlastnického práva k nemovité věci v ostatních případech.

(2) Jde-li o nabytí vlastnického práva k nemovité věci do nebo z podílového fondu, fondu obhospodařovaného penzijní společností nebo svěrenského fondu, hledí se na tyto fondy jako na jediné nabyvatele nebo převodce vlastnického práva k nemovité věci.

Hlava II

Předmět daně (§ 2-5)

§ 2

Vymezení předmětu daně

(1) Předmětem daně z nabytí nemovitých věcí je úplatné nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která je

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

a) pozemkem, stavbou, částí inženýrské sítě nebo jednotkou nacházejícími se na území České republiky,

b) právem stavby, jímž zatížený pozemek se nachází na území České republiky, nebo

c) spoluvlastnickým podílem na nemovité věci uvedené v písmenech a) nebo b).

(2) Předmětem daně z nabytí nemovitých věcí je také nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která je uvedena v odstavci 1, na základě

a) zajišťovacího převodu práva,

b) úplatného postoupení pohledávky zajištěné zajišťovacím převodem práva.

(3) V případě zrušení a vypořádání spoluvlastnictví k více nemovitým věcem uvedeným v odstavci 1, jejichž spoluvlastníci jsou totožní, je předmětem daně z nabytí nemovitých věcí pouze úplatné nabytí vlastnického práva k podílu na těchto nemovitých věcech v rozsahu, v jakém svou hodnotou odpovídá kladnému rozdílu mezi souhrnem hodnot všech podílů spoluvlastníka na těchto nemovitých věcech po vypořádání a před vypořádáním; úplatou není podíl na těchto nemovitých věcech, ke kterému spoluvlastník vypořádáním pozbývá vlastnické právo.

§ 3

Nabytí vlastnického práva

Za nabytí vlastnického práva k nemovité věci se pro účely daně z nabytí nemovitých věcí považuje také

a) vyčlenění nebo nabytí nemovité věci do svěřenského fondu a

b) nabytí stavby, která se stane součástí pozemku a která byla

1. samostatnou nemovitou věcí,

2. součástí práva stavby, nebo

3. neoprávněně zřízena na tomto pozemku.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

§ 4***Úplata***

(1) Úplatou se rozumí částka v peněžních prostředcích nebo hodnota nepeněžního plnění, které jsou poskytnuty za přijaté plnění.

(2) Hodnota nepeněžního plnění se určí podle zákona upravujícího oceňování majetku. Spočívá-li nepeněžní plnění v poskytnutí nemovité věci a lze-li určit směrnou hodnotu, může poplatník zvolit, že hodnotou nepeněžního plnění je směrná hodnota.

(3) Nelze-li ke dni nabytí vlastnického práva k nemovité věci určit hodnotu nepeněžního plnění podle zákona upravujícího oceňování majetku, je touto hodnotou zjištěná cena nabývané nemovité věci snižena o úplatu, jejíž hodnotu určit lze.

§ 5***Vyloučení z předmětu daně***

Předmětem daně z nabytí nemovitých věcí není nabytí vlastnického práva k nemovité věci

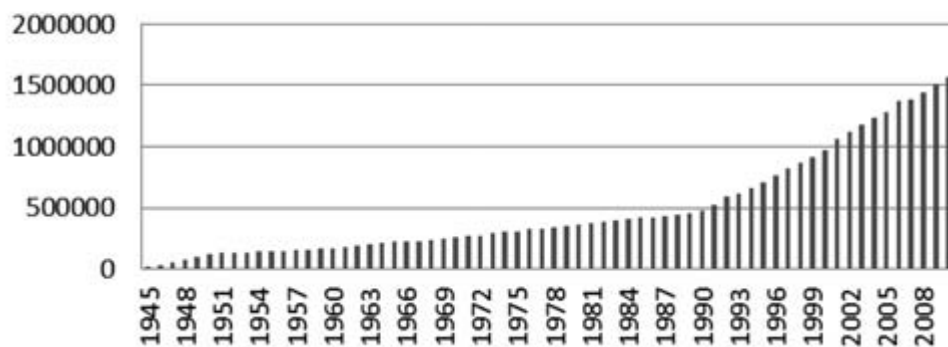
- a) prováděním pozemkových úprav,
- b) přeměnami obchodních korporací, nebo
- c) poskytnuté jako náhrada při vyvlastnění.

Zdroj: Zákonné opatření Senátu č. 340/2013

Veškerá snaha o kvalitní normotvorbu naráží v České republice na problém významného objemu právního řádu, jeho složitosti a nepřehlednosti vzájemných vazeb (Kolektiv autorů, 2011).

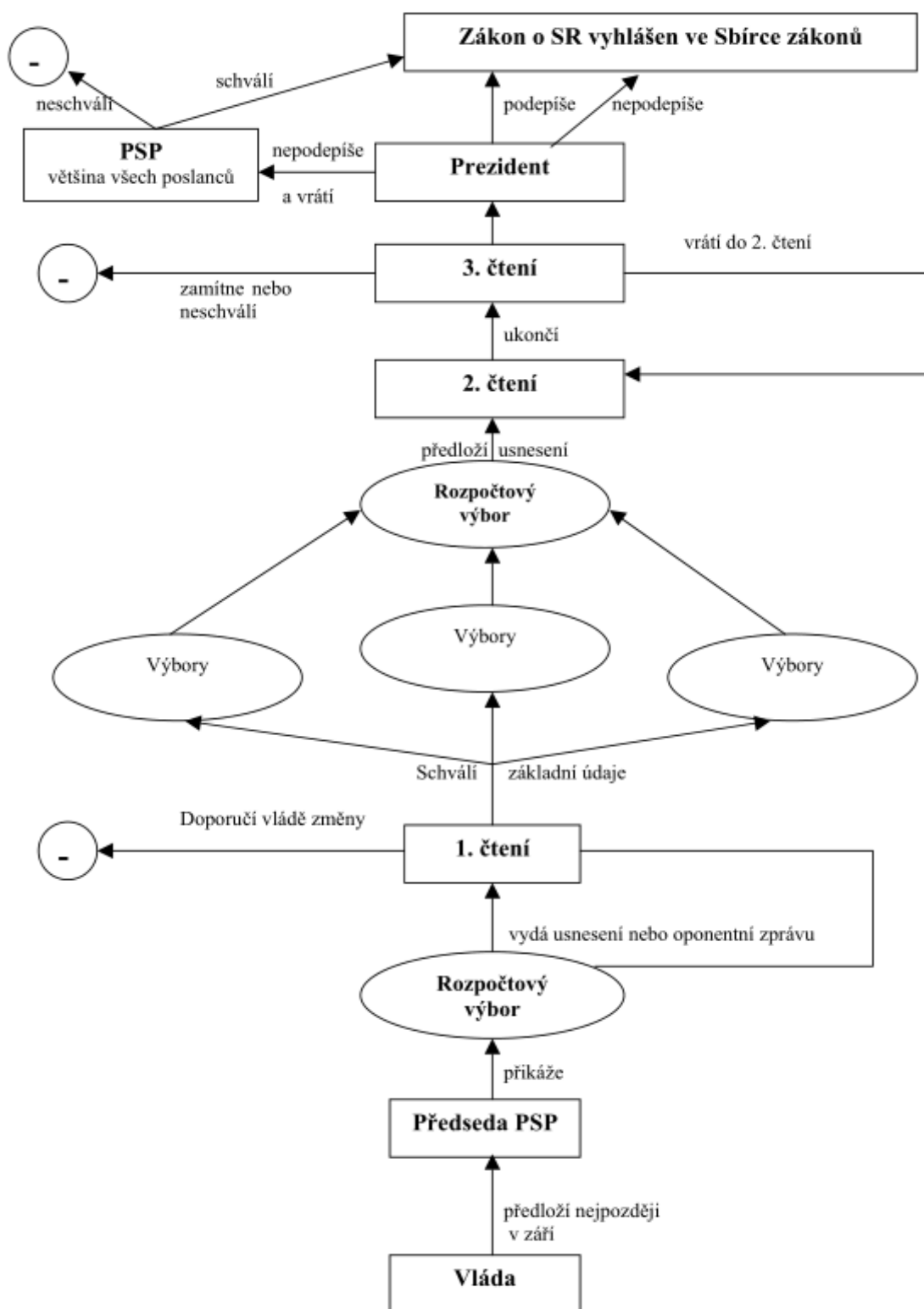
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Počet ustanovení účinných právních předpisů

Obrázek 5: Nárůst objemu platného práva v České republice. Zdroj: Kolektiv autorů (2011).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 6: Schvalování zákona o státním rozpočtu. Zdroj: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (2013)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Literatura:

Úkoly k procvičení:

Jaké prameny práva jsou nejvíce zastoupeny v českém právním systému?

Vyjmenujte prvky struktury právních norem a určete, bez kterých se právní norma obejde.

Jaká stadia legislativního procesu znáte?

Co upravují Legislativní pravidla vlády?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jaké subjekty mohou v České republice navrhnout zákon?

Hodnocení dopadů regulace (Regulatory Impact Assessment – RIA)

Hodnocení dopadů regulace je v současné době součástí legislativního procesu, představuje systematické hodnocení výhod a nákladů nové právní úpravy, nebo změny starší právní úpravy s cílem zlepšení kvality právních předpisů dané země (Kirkpatrick a Parker, 2004). Je to metoda, která vznikla v anglosaském systému veřejné správy, konkrétně ve Spojených státech amerických a kterou později převzala řada států a mezinárodních organizací v čele s OECD a Evropskou unií, kde se požadavek na hodnocení prosazuje zejména v poslední dekádě (Rys, 2008).

V České republice je hodnocení dopadů regulace používáno od roku 2007. V období 2007-2011 byl postup v případě vypracovávání hodnocení následující (Vítek, 2012):

- Formulace cíle vlády
- Malá RIA
- Věcný záměr zákona
- Schválení vlády
- Velká RIA
- Paragrafové znění zákona
- Schválení Parlamentem a vládou
- Implementace právní úpravy
- Hodnocení.

Rozdíl mezi malým a velkým hodnocením spatřuje Vítek (2012) ve snížení náročnosti na administrativní kapacity veřejné správy. Ministerstvo vnitra (2007) v dříve platných

Obecných zásadách pro hodnocení dopadů specifikuje, že „malá RIA“ obsahuje:

- Důvod předložení – název předpisu, jeho cíle
- Varianty řešení – návrhy řešení pro dosažení stanoveného cíle včetně alternativ, nulovou alternativu nevyjímaje
- Vyhodnocení nákladů a přínosů – pro všechny varianty řešení, konzultace, návrh implementace včetně sankčního postupu, indikátory pro vyhodnocení účinnosti
- Návrh řešení – závěrečné shrnutí a doporučení jedné z variant řešení

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„Velká RIA“ je podle stejných pravidel tvořena na základě malé v případě, že byly identifikovány následující dopady – významné jednorázové nebo kumulované náklady z kvantitativního hlediska, z hlediska kvalitativního pokud má regulace dopad ve smyslu znevýhodnění sociální skupiny, dopadu na hospodářskou soutěž, nebo zásadním způsobem vstoupí do podmínek fungování trhu, popř. napraví selhání trhu. Taková RIA má následující strukturu (Ministerstvo vnitra, 2007):

- Důvod předložení – název předpisu, identifikované problémy v rámci malé RIA s důrazem na ty, které mají být podrobněji analyzovány
- Návrh variant řešení – zkoumá se řešení doporučené na základě malého hodnocení, zvažuje se možnost jiného řešení problému než prostřednictvím právní regulace; identifikace cílových skupin
- Vyhodnocení nákladů a přínosů – pro veřejný i soukromý sektor, makroekonomické posouzení, a to prostřednictvím doporučených metod (analýza nákladů a přínosů, analýza nákladové efektivnosti, multikriteriální analýza a analýza rizika)
- Návrh řešení – výběr nejvhodnějšího řešení, přezkum účinnosti

V současnosti je hodnocení dopadů regulace upraveno Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace. Tato pravidla jsou závazná pro postup navrhování právních předpisů orgány státní správy. Ve všech případech je zpracován tzv. přehled dopadů, který obsahuje vymezení problému, stanovení cílů, identifikaci dotčených subjektů, identifikaci dopadů navržené právní regulace, vyhodnocení alternativních řešení a důsledky nepřijetí právní úpravy. Samotná RIA se zpracovává v souladu s výsledky hodnocení dopadů, a to ve chvíli, kdy byly identifikovány dopady v oblasti veřejných rozpočtů, administrativní zátěže pro veřejné orgány, nákladů pro podnikatele a občany, konkurenceschopnosti, ekonomických a právních vztahů mezi orgány veřejné správy nebo soukromými subjekty (Vláda České republiky, 2014).

Aktuální Obecné zásady uvádí i případy, kdy je zpracování RIA povinné, jedná se o (Vláda České republiky, 2014):

1. „u návrhu novely ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a ostatních ústavních zákonů,

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. u návrhů zákona o státním rozpočtu a státního závěrečného účtu,
3. ve zvláštních případech (Legislativní pravidla vlády část čtvrtá, čl. 17 až 19). Platí-li stav legislativní nouze, RIA se vynechá též u souvisejících podzákonných právních předpisů,
4. v případech krizových situací¹,
5. pokud tak stanoví vláda v rámci Plánu legislativních prací vlády na příslušný kalendářní rok nebo jiným způsobem,
6. v případech parametrických změn²,
7. u návrhu těch prováděcích právních předpisů, u nichž je hodnocení dopadů zmocňovacích ustanovení obsaženo již v RIA k návrhu zákona, a současně nejsou v návrhu identifikovány nové dopady a návrh prováděcího právního předpisu není zpracován nad rámec provedené RIA k návrhu zákona,
8. v případě návrhu implementačního předpisu, kde není dána možnost diskrece a současně návrh implementačního předpisu nejde nad rámec požadavků práva EU.“

Korespondenční úkol – Plán legislativních prací vlády.

Vlády schvalují pro jednotlivé kalendářní roky Plány legislativních prací jako jakýsi harmonogram významných přepisů, k nimž by měl být podán návrh zákona. Najděte si poslední aktualizaci tohoto plánu na předchozí kalendářní rok a zhodnoťte, do jaké míry vlády tento plán dodržela.

Úkol odevzdejte na mail vyučujícího předmětu nejpozději 1 týden před koncem semestru.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

	Shrnutí Závěrečné zprávy RIA (zpracované podle Přílohy č. 3)
1.	Důvod předložení a cíle
1.1	Název
1.2	Definice problému
1.3	Popis existujícího právního stavu v dané oblasti
1.4	Identifikace dotčených subjektů
1.5	Popis cílového stavu
1.6	Zhodnocení rizika
2.	Návrh variant řešení
3.	Vyhodnocení nákladů a přínosů
3.1	Identifikace nákladů a přínosů
3.2	Náklady
3.3	Přínosy
3.4	Vyhodnocení nákladů a přínosů variant
4.	Návrh řešení
4.1	Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení
5.	Implementace doporučené varianty a vynucování
6.	Přezkum účinnosti regulace
7.	Konzultace a zdroje dat
8.	Kontakt na zpracovatele RIA

Obrázek 7: Struktura závěrečné zprávy RIA. Zdroj: Vláda České republiky (2014).

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

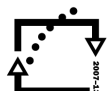
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

A Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje

Název návrhu zákona: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: MŽP/MMR	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte 1.1.2015
Implementace práva EU: <i>Ano</i> ; (pokud zvolíte <i>Ano</i>): směrnice 2011/92/EU - uveďte termín stanovený pro implementaci: 1. 1. 2015 - uveďte, zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU?: <i>Ne</i>	
2. Cíl návrhu zákona	
Dosažení souladu s unijním právem změnou české legislativy v bodech, které byly ze strany Evropské komise vytknuty v rámci tzv. infringementového řízení.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: <i>Ano</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - navýšení administrativní zátěže orgánům EIA (MŽP), - navýšení administrativní zátěže orgánům navazujících řízení (větší okruh účastníků řízení), - riziko navýšení administrativní zátěže soudů, - riziko žalob proti negativnímu závěru zjišťovacího řízení, - riziko prodlužování výstavby a navýšování nákladů u staveb hrazených ze státního rozpočtu, - navýšení příjmu státního rozpočtu o soudní poplatky za případná řízení (zanedbatelné). viz bod 3 b) důvodové zprávy	
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: <i>Ano</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - navýšení či snížení nákladů v některé fázi procesu, viz bod 3 b) důvodové zprávy	
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) <i>Ano</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - navýšení administrativní zátěže orgánům EIA (KÚ), - navýšení administrativní zátěže orgánům navazujících řízení (větší okruh účastníků řízení). viz bod 3 b) důvodové zprávy	
3.4 Sociální dopady: <i>Ano</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - náklady na obstarání 250 ověřených podpisů pro nevládní organizace v případě podání žaloby. viz bod 3 b) důvodové zprávy	
3.5 Dopady na životní prostředí: <i>Ano</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - novela může vést ke zlepšení ochrany životního prostředí - lepší kontrola procesu EIA, stanovených podmínek atd., viz bod 3 b) důvodové zprávy.	

Obrázek 8: RIA jako součást důvodové zprávy. Zdroj: Ministerstvo životního prostředí (2014).

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Literatura:

1. Gerloch, A. (2009). Teorie práva, 5. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-233-2.
2. Harvánek, J. a kol. (2013). Právní teorie. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-458-9.
3. IDnes.cz (2013). Poslanci schválili všechna zákonná opatření, rokovali do pozdního večera. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/snemovna-schvalila-zakonna-opatreni-dv5-/domaci.aspx?c=A131127_190807_domaci_jj.
4. Kirkpatrick, C., & Parker, D. (2004). Regulatory impact assessment and regulatory governance in developing countries. Public Administration and Development, 24(4), 333-344.
5. Knapp, V. (1995). Teorie práva. Praha: C.H. Beck. ISBN 80-7179-028-1.
6. Knapp, V. (1996). Velké právní systémy: úvod do srovnávací právní vědy. Praha: C.H. Beck, 1996. ISBN 3-406-41253-X.
7. Kolektiv autorů (2011). Legislativní proces (teorie a praxe). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/legislativni-proces-pdf.aspx.
8. Ministerstvo vnitra (2007). Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/dokumenty-ria-obecne-zasady-pdf.aspx.
9. Ministerstvo životního prostředí (2014). Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/posuzovani_vlivu_na_zivotni_prostredi_navrh_zakona.
10. Moravskoslezský kraj (2013). Informační systém životního prostředí – Zákonodárna iniciativa. Dostupné z: http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/ovzdusi/zakonodarna_iniciativa/zakonodarna-iniciativa-8530/.
11. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (2013). Přijímání zákonů. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=173>.
12. Rys, R. (2008). Evropský rozměr lepší regulace. In Europeanization Of The National Law, The Lisbon Treaty And Some Other Legal Issues. Brno: Masarykova univerzita.

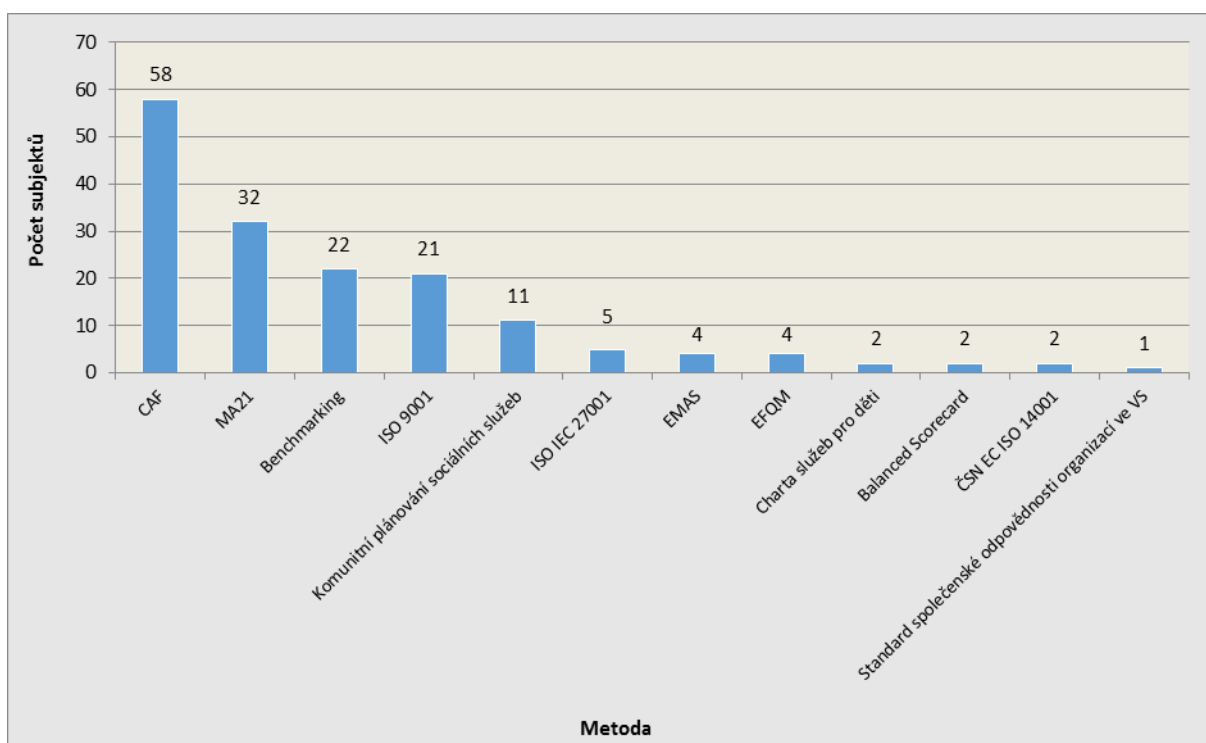
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

13. Senát.cz (2013). Organizace 14. schůze Senátu - schvalování zákonných opatření.
Dostupné z: <http://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=1636>.
14. Stecker, M. (2012). Úvod pro problematiku práva a bydlení. In: Právo a bydlení. Petr Otáhal, 2012. Dostupné z:
http://petrotahal.cz/file/PUBLIKACE_ISO_B5_FINAL_verze2_1.pdf.
15. Šín, Z. (2009). Tvorba práva. Pravidla, metodika, technika. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-162-8.
16. Večeřa, M., Dostálová, J., Harvánek, J., Houbová, D. (2012). Základy teorie práva. Brno: Masarykova univerzita.
17. Vítek, L. (2012). Regulatory Impact Assessment in the Czech Republic. European Financial and Accounting Journal, 2012(3).
18. Vláda České republiky (2014). Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace (RIA). Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/metodiky/Uplne-zneni-Obecnych-zasad-_ucinnost-od-1-2--2014_.pdf.
19. Vlček, R. a kol. (2007). Vybrané kapitoly z teorie práva pro zdravotnických a sociálních pracovníků. Bratislava: EPOS. ISBN 978-80-8057-703-2.
20. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
21. Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.
22. Zoubek, V. (2009). Úvod do studia teorie práva. Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky. ISBN 978-80-868-4735-1.

2. soustředění: Metody a nástroje pro řízení a zlepšení kvality ve veřejné správě

Benchmarking a CAF

Právě dva modely zmíněné v napidsu jsou mezi nejčastěji používanými metodami řízení kvality ve veřejné správě České republiky (viz obrázek).

Obrázek 9: metody práce a řízení kvality ve veřejné správě ČR. Zdroj: Ministerstvo vnitra (2014).

Benchmarking

Benchmarking je metodou řízení kvality, která se jako mnoho jiných metod uplatnila nejprve v soukromém sektoru a teprve později byla přenesena a modifikována pro potřeby sektoru veřejného. Její využití je zejména aktuální v době rozpočtových škrťů, snižování celkové velikosti veřejných rozpočtů, při tlaku na kvalitu a efektivitu ve veřejném sektoru, která je za všech okolností obtížně měřitelná. Benchmarking je jedním z nástrojů, který v této situaci může být přínosný. Můžeme o něm mluvit jako o jednoduchém, ale podrobném procesu porovnávání výkonu organizace nebo instituce proti výkonům ostatních organizací včetně těch ve svém oboru nejlepších (Bruder, Gray, 1994).

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Široký a kol. (2006) definují benchmarking jako „metodu zlepšování se učením od druhých“, jejímž účelem jsou tato zjištění:

- Porovnání organizace s dalšími, zejména v oblasti výstupů;
- Práce organizace z hlediska vstupů a srovnání dosažené úrovně v relaci se vstupy;
- Jaké jsou rezervy organizace a jaké jsou metody, které se uplatňují v jiných organizacích ne však ve zkoumané.

Historie benchmarkingu začíná v 70. letech 20. století v soukromém sektoru, konkrétně ve společnosti Xerox ve Spojených státech amerických. Primárním podnětem bylo podezření, že cena výroby kopírek je ve Spojených státech nápadně vyšší než v Japonsku. Xerox se tedy soustředil na pochopení procesů, materiálů a metod používaných v Japonsku při výrobě kopírek, aby tyto mohl zavést do vlastní výroby za účelem zvýšení její efektivity a tedy i snížení výrobních nákladů (Yasin, 2002).

Původní model benchmarkingu společnosti Xerox měl celkem pět hlavních kroků (viz obrázek).

Tabulka 1: Xerox Benchmarking Model. Zdroj: Osterhoff, Bunyagidj (2013).

Plánování	Identifikovat výsledky benchmarkingu
	Identifikovat nejlepšího konkurenta
	Rozhodnout o metodě sběru dat
Analýza	Identifikovat současnou konkurenční výhodu
	Odhadnout budoucí úroveň výkonu
Integrace	Navrhnout cíle
	Komunikace zjištěných dat a akceptace analýzy

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	Vyvinout akční plány
Akce	Implementovat konkrétní postupy
	Monitoring výsledků/zprávu o pokroku
	Znovunastavení benchmarkingu
Dospělost	Získání pozice lídra
	Plná integrace procesu benchmarkingu do praxe

Benchmarking v podobě porovnání výsledků a porovnání činností začíná do veřejné správy pronikat v souvislosti s porovnáváním činností a procesů, jako mikro benchmarking, později se rozvíjí také porovnání výsledků celých organizací – tzv. makro benchmarking (Široký a kol., 2006).

Voldánová (2013) uvádí několik typů benchmarkingu využitelného ve veřejné správě:

- Výkonový (také metrický)
- Procesní
- Strategický
- Funkční

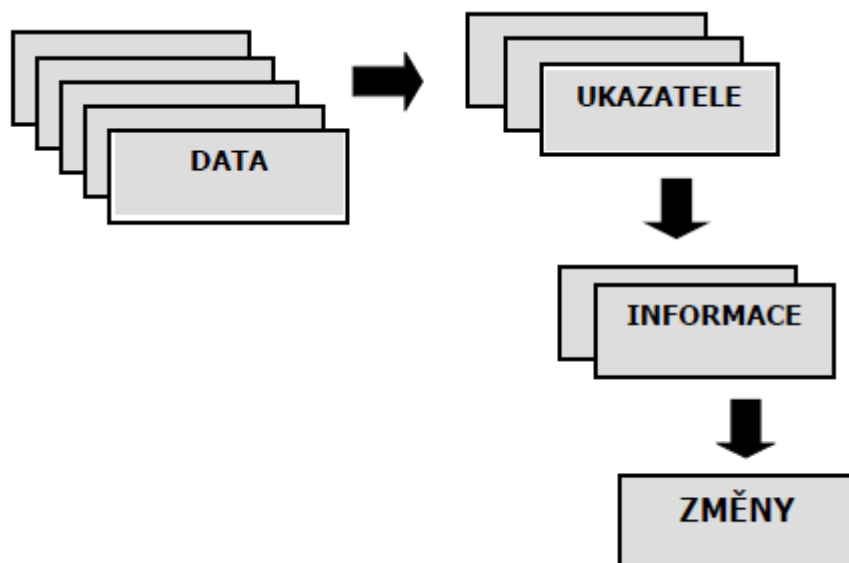
Metrický benchmarking se zaměřuje na porovnání výkonu organizace s jinými organizacemi.

Široký a kol. (2006) kladou v tomto případě důraz na následující zásady:

- Měřit pouze významné položky
- Měřit hodnoty v souladu s cíli organizace
- Měřené hodnoty musí odrážet to, co je důležité pro klienta

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 10: Podstata metrického benchmarkingu . Zdroj: Široký a kol. (2006).

Procesní benchmarking definuje Voldánová (2013) jako porovnání a analýzu procesů, který se soustředí na činnosti a procesy uvnitř organizace, které jsou pro její chod a její klienty zásadní. Strategický benchmarking analyzuje dlouhodobé strategie a funkční benchmarking je zaměřen na porovnávání totožných funkcí.

Veřejný sektor provádí benchmarking v následujících sedmi krocích (Bruder, Gray, 1994):

1. Zjištění, které oblasti organizace by z benchmarkingu nejvíce profitovaly. V začátku je třeba nastavit si jasné cíle a nepokoušet se o benchmarking naprosto všech výsledků, nebo procesů. Proces výběru funkcí pro benchmarking popisují autoři takto:
 - a. Funkce musí mít vysoký podíl na nákladech
 - b. Funkce musí být významná pro klienty
 - c. Funkce má prostor pro zlepšení
2. Identifikace klíčových indikátorů, které se vztahují ke kvalitě, nákladům, efektivitě. Tyto náklady jsou představovány v oblasti veřejného sektoru zejména efektivitou práce a nejrůznějšími přepočty nákladů, lze ale využít také data, která se vztahují ke

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

kvalitativním aspektům jako je spokojenost se službami, jejich kvalita, objem, image organizace apod.

3. Výběr nejlepšího „konkurenta“, se kterým se bude organizace srovnávat. Zde je třeba zaměřit se na takové organizace, které poskytují co nejidentičtější portfolio služeb jako subjekt, který se pro benchmarking rozhodl. V aplikaci veřejné správy to znamená v rámci komplexního benchmarkingu srovnávání se stejnou správní úrovní. V případě porovnávání procesů a funkcí se samozřejmě okruh potenciálních „konkurentů“ rozšiřuje.

Úkol

Zamyslete se nad tím, kdo představuje konkurenty a v jakém slova smyslu lze hovořit o konkurenčním boji ve veřejné správě, která není tvořena ziskově orientovanými podniky?

Vysvětlení, které se vztahuje k použití tohoto slova najdete na konci kapitoly.

4. Získávání dat o „konkurentech“. Zde Bruder a Gray (1994) vyzdvihují potřebu nevybírat ke srovnání ty subjekty, které disponují jednoduše dostupnými dat, nebo alespoň ne pouze takové subjekty. Předmětem zájmu by se měly stát zejména subjekty, jejichž vysoká úroveň již byla dříve prokázána. Navíc i k získaným datům je třeba přistupovat s jistou dávkou nedůvěry a kontrolovat je minimálně ve smyslu toho, zda v kontextu situace dávají smysl. Využití spolehlivých zdrojů je v tomto případě samozřejmé. Potenciálními zdroji dat jsou veřejně přístupné publikace, sdílená data, Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

rozhovory. V rámci veřejné správy je možné počítat i s jistou dávkou solidarity mezi subjekty, případně s povinným zveřejňováním některých dat, případně regulačním rámcem, který benchmarking vyžaduje a díky němuž jsou data dostupná.

5. Získání dat o vlastní organizaci, vyhodnocení výkonnostních mezer mezi vlastní organizací a nejlepšími „konkurenty“. Získávání dat ve vlastní organizaci je podstatně jednodušším procesem, k němuž je podle Brudera a Grraye (1994) potřební mít zejména
 - a. Komplexní seznam měřených charakteristik
 - b. Specifikovanou odpovědnost pracovníků za získání jednotlivých sad dat
 - c. Zdroje dat
 - d. Harmonogram sběru a vyhodnocení

Autoři varují, že je třeba pečlivě sledovat, zda data získaná za vlastní organizaci a za ostatní subjektu jsou skutečně konzistentní a vypovídají o stejných charakteristikách.

6. Specifikace programů a akčních plánů pro to, aby se organizace přiblížila nebo dostala na úroveň nejlepších „konkurentů“. Úspěšný proces implementace závisí zásadně na správném určení cílů a metod, jak jich dosáhnout. Některá opatření se budou snažit o co největší nápodobu lepších „konkurentů“, u jiných je třeba vzít v úvahu omezení vlastního subjektu a přizpůsobit se mu. Je také možné, že současný právní rámec neumožní zavádět některé postupy a metody, to se týká zejména případů, kdy mezi srovnávanými organizacemi jsou subjekty soukromého sektoru, které nejsou tak striktně vázány právem.
7. Zavedení vlastních procesů zlepšení, jejich monitoring. Benchmarking jako proces může být momentálně ukončen, aby jeho výsledky byly trvalé je ale třeba postupy a cíle stanovené v jeho procesu monitorovat a spojit s nimi odpovědnost konkrétních osob. Jako vhodnou dobu k opětovnému provedení benchmarkingu uvádí Bruder a Graye (1994) jeden rok, což považují za dostatečnou dobu k provedení alespoň částečného zlepšení uvnitř hodnocené organizace.

Podobný sedmifázový přístup představuje Široký a kol. (2006):

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Výběr činností/oblastí pro benchmarking.

2. Vypracování profilů služeb.

3. Sběr a analýza dat o výkonu.

4. Stanovení pásma výkonu.

5. Identifikace nejlepších postupů.

6. Vypracování strategií pro porovnávání.

7. Vyhodnocení výsledků a procesů.

Benchmarking ve veřejné správě je tedy odpovědí na stále se zvyšující požadavky na kvalitu a nákladovou efektivnost, které se ze soukromého sektoru přirozeně přenesly také do sektoru veřejného a s nimi přišly také metody jejich sledování a porovnávání.

Příklad dobré praxe

Projekt Benchmarking v oblasti rozšířené působnosti obcí 3. typu

Tento projekt realizovalo Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR, o.p.s. v reakci na vznik obcí s rozšířenou působností a přenesení kompetencí bývalých okresních úřadů. Cílem projektu bylo umožnění srovnání a pokus o přenos dobré praxe.

V letech 2003-2004 bylo do realizace projektu zapojeno 48 subjektů z řad měst, která spolupracovala na následujícím seznamu agend, které byly v rámci projektu porovnávány:

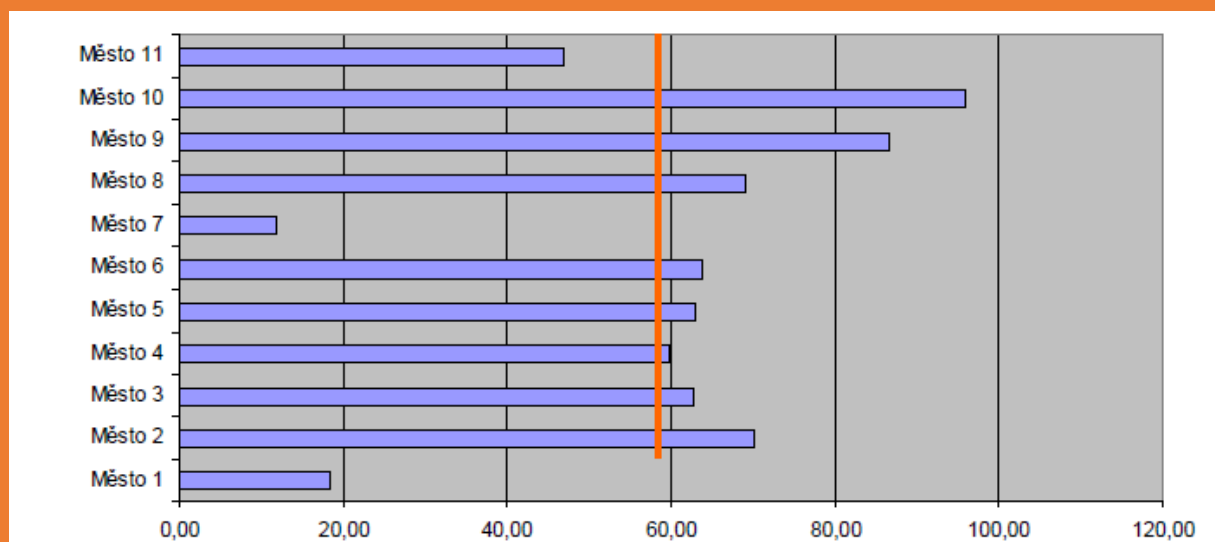
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Skupina	Agenda	Dílčí oblasti	
A	evidence obyvatel	vzdělávání pracovníků	
	matrika		
	občanské průkazy		
	cestovní doklady		
	řízení lidských zdrojů		
B	stavební úřad speciální	silnice	
	silniční správní úřad	doprava	MHD
			taxi
			měření emisí
	dopravně správní agendy	registr vozidel	
		registr řidičů	
		zkušební komisaři	
		dopravní přestupky	
	památková péče		
C	územní plánování		
	stavební úřad obecný		
	přestupky dle § 46-50 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích		

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

D	živnostenský úřad		
	sociální dávky a sociálně právní ochrana dítěte		
E	životní prostředí	vodní hospodářství	
		lesní hospodářství	
		odpady	
		ochrana ovzduší	
		zemědělství	
		ochrana zvířat proti týrání	
		ochrana přírody a krajiny	
		myslivost	
		rybářství	
		veterinární péče	

Výsledkem projektu bylo shromáždění databáze asi 648 poměrových ukazatelů. Příklad jednoho z nich vidíte na následujícím obrázku:

Počet provedených kontrol připadajících na jednoho zaměstnance živnostenského úřadu.
Zdroj: Široký a kol. (2006).

Projekt sloužil především k výměně zkušeností a zavedení nejlepší praxe v jednotlivých zúčastněných subjektech.

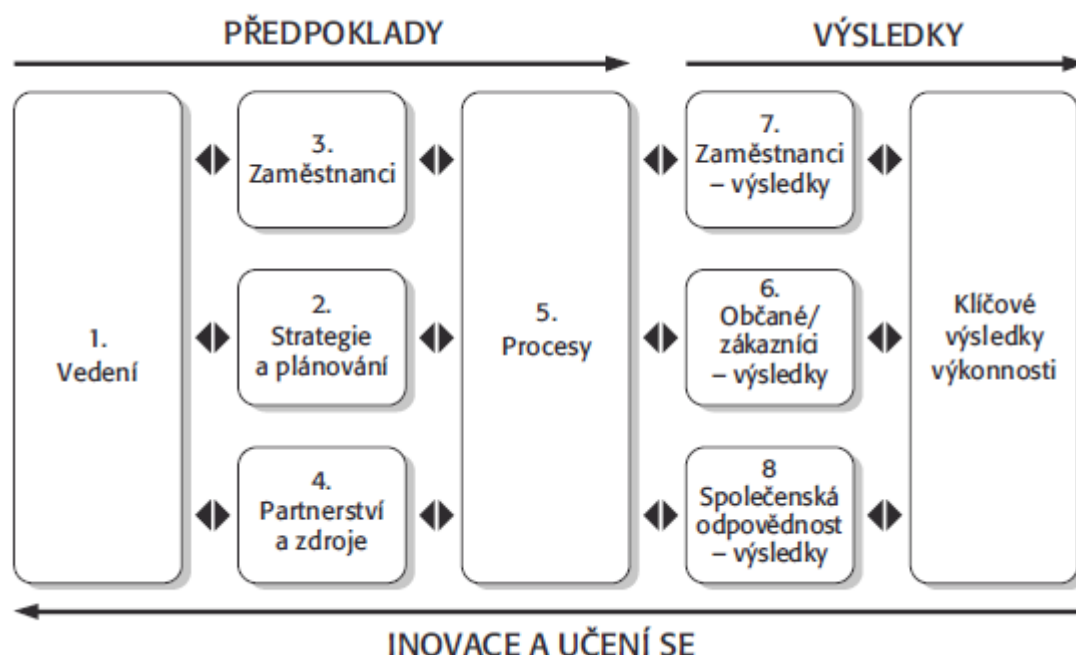
Společný hodnotící rámec - Common assessment Framework – CAF

Model společného hodnotícího rámce je metodou, která se prosadila především jako nástroj managementu kvality ve veřejné správě. Jeho podoba je výsledkem spolupráce generálních ředitelů EU odpovědných za oblast veřejné správy. Historie modelu sebehodnotícího rámce sahá do roku 2000, kdy bylo zveřejněna jeho pilotní podoba. Od této doby je model rozvíjen a aktualizován. Jeho hlavním úkolem je podobně jako u benchmarkingu zlepšení výkonnosti organizací veřejné správy, a to prostřednictvím čtyř cílů:

- Seznámit veřejnou správu principy řízení managementu kvality a směřovat ji k využívání cyklu Plánuj – vykonej – kontroluj – reaguj;
- Usnadnění sebehodnocení úřad a získání podkladů pro jeho další rozvoj a zlepšování
- Propojit různé nástroje využívané k řízení kvality
- Usnadnit proces benchmarkingu mezi úřady navzájem (Baláš a kol., 2010).

Model je založen na hodnocení celkem devíti kritérií, která představují oblasti zájmu v rámci hodnocení. Prvních pět představuje předpoklady, které se soustředí na to, co organizace dělá a jakým způsobem se staví ke svěřeným úkolům. Následují čtyři kritéria výsledků. Devět kritérií se dále dělí na subkritéria (viz obrázek), kterých je celkem 28.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 11: Model CAF. Zdroj: EIPA (2013).

V rámci zkvalitnění evropské veřejné správy vydala EIPA (2013) model CAR pro rok 2013, kde uvádí následující kritéria a subkritéria:

- Vedení
 - Nasměrování organizace vypracováním poslání, vize a hodnot
 - Řízení organizace, její výkonnosti a neustálého zlepšování
 - Motivování a podpora zaměstnanců v organizaci a vedení příkladem.
 - Řízení efektivních vztahů s politickými představiteli a dalšími zainteresovanými stranami
- Strategie a plánování
 - Shromažďování informací o současných a budoucích potřebách zainteresovaných stran, jakož i relevantních informací pro řízení organizace.
 - Rozvíjení strategie a plánování s přihlédnutím ke shromážděným informacím.
 - Komunikování a uplatňování strategie a plánování v rámci celé organizace a její pravidelné přezkoumávání.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Plánování, uplatňování a přezkoumávání inovací a změn.
- Zaměstnanci
 - Transparentní plánování, řízení a zlepšování lidských zdrojů s ohledem na strategii a plánování.
 - Zjišťování, rozvíjení a využívání kompetencí zaměstnanců a sladování cílů jednotlivců s cíli organizace.
 - Zapojování zaměstnanců rozvíjením otevřeného dialogu, udělováním pravomocí a podporováním jejich celkové spokojenosti.
- Partnerství a zdroje
 - Rozvíjení a řízení partnerství s relevantními organizacemi
 - Rozvíjení a uplatňování partnerství s občany/zákazníky
 - Řízení financí
 - Řízení informací a znalostí
 - Řízení technologií
 - Řízení provozních prostředků, zařízení a budov
- Procesy
 - Soustavné identifikování, navrhování, řízení a inovování procesů, do kterých zapojuje zainteresované strany
 - Rozvíjení a poskytování služeb/produktů orientovaných na občana/zákazníka
 - Koordinace procesů napříč organizací a s dalšími relevantními organizacemi
- Občané/zákazníci – výsledky
 - Měření vnímání
 - Měření výkonnosti
- Zaměstnanci výsledky

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Měření vnímání
- Měření výkonnosti
- Společenská odpovědnost – výsledky
 - Měření vnímání
 - Měření výkonnosti
- Klíčové výsledky výkonnosti
 - Externí výsledky: výstupy a výsledky vztažené k cílům
 - Interní výsledky: úroveň efektivnosti

Korespondenční úkol: Nastudujte si přidělené kritérium z příručky pro využití modelu CAF 2013 (viz zdroj EIPA, 2013). Na základě zjištěných poznatků se pokuste provést hodnocení naší Univerzity.

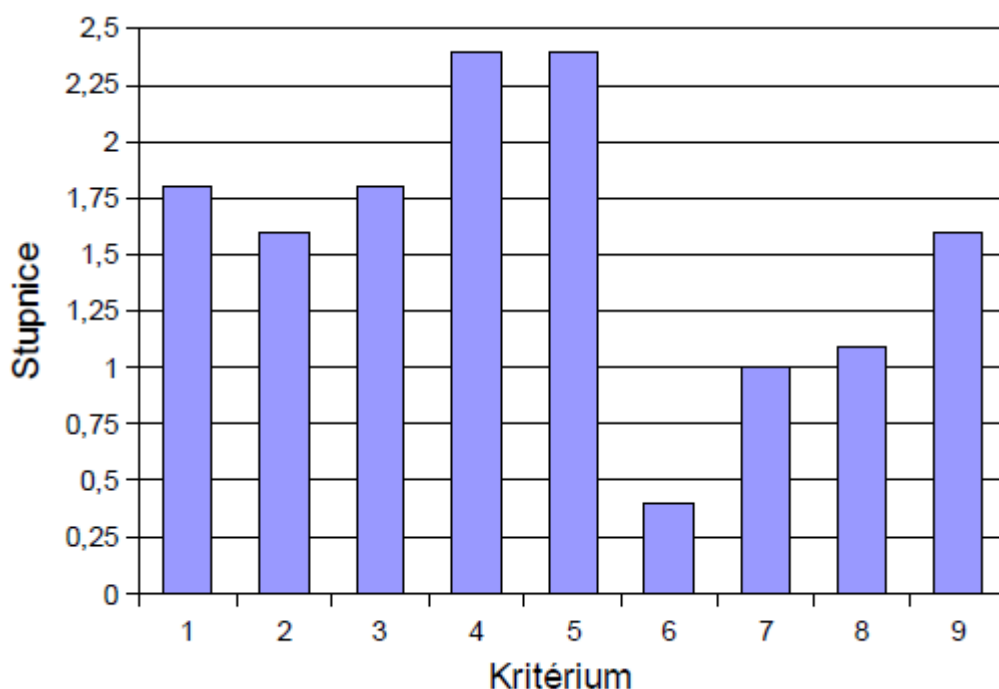
Vypracovaný úkol zašlete na mail vyučujícího předmětu nejpozději 1 týden před skončením semestru.

Případová studie

Použití CAF ve městě Konice

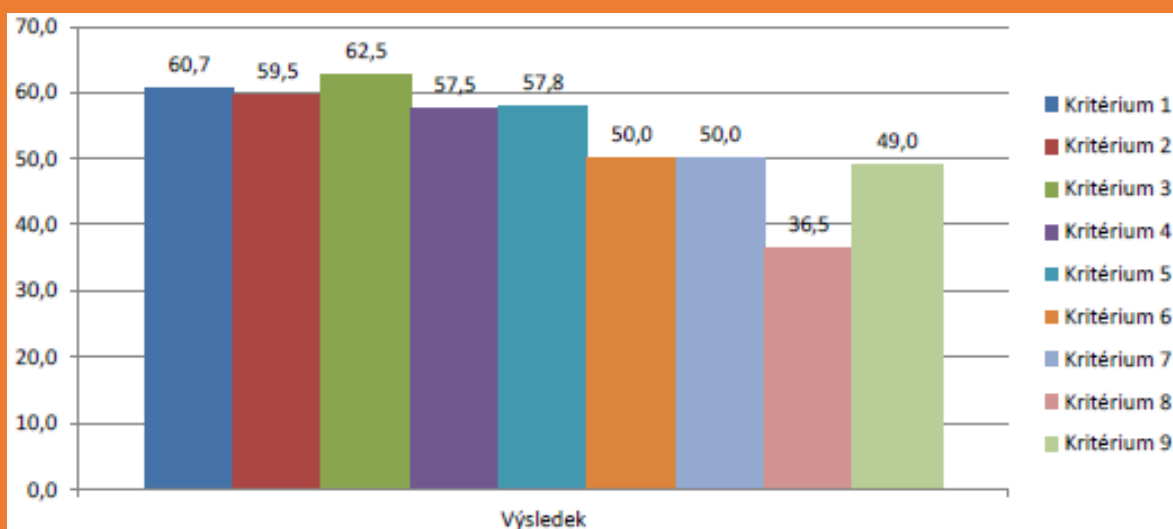
Město Konice využívá model CAF od roku 2006 a od té doby provedli již 6krát sebehodnocení. Model využívají v jeho plné šíři devíti kritérií. Rozdíl v sebehodnocení mezi prvním a posledním hodnocením je patrný z následujících grafů:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výsledky prvního kola sebehodnocení ve městě Konice z roku 2006. Zdroj: Konice (2013).

Jak je patrné, největší nedostatky byly odhaleny ve vztahu k samotným občanům města, na což Konice reagovala plánem zlepšování, který stavěl především na větší otevřenosti úřadu občanům a jejich větší informovanosti, která měla být ověřena pomocí dotazníkového šetření v následujícím roce.

Výsledky šestého kola sebehodnocení ve městě Konice z roku 2013. Zdroj: Konice (2013).

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Přestože jsou výsledky šestého kola popsány na odlišné stupnici, je z nich zřetelný vývoj jednotlivých kritérií a posud od problematiky přístupu občana jako klienta k osmému kritérii, které se zabývá společností. I zde město reagovalo vypracováním plánu zlepšování práce, jehož výsledky budou ověřeny v následujícím období.

Zdroj: Konice (2013).

Úkoly k procvičení:

Srovnajte benchmarking a CAF.

Vyjmenujte další metody hodnocení kvality, se kterými pracuje veřejná správa.

New public management

New Public Management je teorií k přístupu řízení veřejné správy, která vznikla a rozšířila se především od 70. let 20. století ze Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, přes Spojené státy americké do dalších anglicky mluvících zemí a postupně přes další oblasti až do východní Evropy. Tento koncept si neklade za cíl vytěsnit předešlé přístupy k řízení veřejné správy, ale dodat jim novou dimenzi, která bude odpovědí na nové výzvy (Lane, 2002).

New public management vychází z modelu menší velikosti veřejného sektoru a jako teorie se soustředí na otázky maximálně efektivní alokace veřejných prostředků, kvalitu veřejné služby a zavádění tržních principů do řízení veřejné správy. Celkově se zabývá pojetí veřejné správy jako poskytováním služby klientovi, proto je v rámci této teorie kladen důraz na pokus o přenesení některých metod používaných v soukromém sektoru také do veřejné správy, samozřejmě s limitami danými povahou výkonu veřejné správy (Hrabalová, Klímová, Nunvářová, 2005).

Základní model teorie new public management představuje Lane (2002) v tabulce 1, ve které ilustruje fakt, že vládní struktury najímají manažery, kteří poté vyjednávají s přirozeně konkurenčními subjekty v deregulované ekonomice. Lane samozřejmě vyzdvihuje otázku, zda je možné tento koncept aplikovat efektivně a připomíná, že není vhodný pro všechny aspekty veřejné správy.

Tabulka 2: Základní schéma new public management. Zdroj: Lane (2002).

Subjekty veřejné správy	Manažerské instituce	Způsob pořízení služeb	Subjekty trhu
Vláda, ministerstva, regiony	Výkonné agentury Zprostředkující agentury	Tendry Aukce	Národní podniky – soukromé i veřejné, nadnárodní podniky, organizace třetího sektoru

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Gruening (1998) jmenuje následující typické vlastnosti aplikace přístupů new public managementu ve veřejné správě:

- Rozpočtové škrty a privatizace
- Oddělení poskytování a produkce veřejných služeb
- Uzavírání smluv se subjekty mimo veřejnou správu
- Spoluúčast uživatelů veřejných služeb
- Vouchery
- Zákaznický přístup
- Konkurence
- Vetší prostor pro řízení jednotlivým manažerům
- Zodpovědnost za výkon
- Decentralizace
- Poměrování výkonnosti
- Zlepšení účetního vykazování
- Zlepšené finanční řízení
- Audit výkonu
- Strategické plánování
- Změna v manažerském stylu
- Management lidských zdrojů včetně zavedení pobídek
- Zlepšení ve využití informačních technologií

Základními hodnotami prosazovanými v rámci new public managementu bylo podle OECD (2010):

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Oddělení provádění veřejných politik od vývoje jejich strategií
- Autonomie operačního managementu, a to jak v případě vyvíjení strategií, tak jejich samotného provádění
- Kontrola svěřených činností v závislosti na dosažených výsledcích
- Rozpočtování závislé na dosažených výsledcích
- Outsourcing veškeré přijatelné produkce mimo bezprostřední sektor veřejných orgánů (v to nepočítaje jimi zřízené společnosti ziskového nebo neziskového charakteru)

Počáteční zájem a rapidní výzkum v oblasti new public management začal upadat v 90. letech 20. století, kdy se koncept začal považovat na přežitý pro komplexní řízení veřejné správy, zachovány z něj ovšem byly některé významné prvky jako klientský přístup a orientace na občana. Stále více se začaly prosazovat momenty, ve kterých byl new public management omezen povahou veřejné správy, která se proti řízení v soukromém sektoru vyznačovala odlišnostmi zejména z pohledu vázanosti zákonem a veřejným zájmem, mocenským charakterem správy, který v některých případech vylučoval klientské pojetí. Další rozdíly se projeví v pojetí „ziskovosti“, která je hlavní motivací soukromého sektoru, ovšem výsledky činnosti veřejného sektoru jsou poněkud obtížněji definovatelné a měřitelné, rovněž bylo poukazováno na odlišnosti v procesu řízení zejména s ohledem na nutnost zapojení veřejnosti a vliv médií (Hrabalová, Klímová, Nunvářová, 2005).

Public private partnership (PPP)

Partnerství veřejného a soukromého sektoru, jak zní užívaný překlad anglického public private partnership, představuje v podmínkách České republiky relativně nový nástroj v rukou veřejné správy. Zelená kniha Evropské komise o partnerství veřejného a soukromého sektoru a právu Společenství o veřejných zakázkách a koncesích (2004) definuje PPP jako „formy spolupráce mezi orgány veřejné správy a podnikatelským sektorem za účelem zajištění

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

financování, výstavby, obnovení, správy či údržby veřejné infrastruktury nebo poskytování veřejné služby“.

Participace jednotlivých sektorů může nabývat různé formy i intenzity. Pavel (2007) ji charakterizuje ve schématach zobrazených na obrázku 4 a dodává, že čím větší je zapojení soukromého sektoru, tím je také větší tlak na jeho vlastní finanční zdroje a většina rizika se přesouvá právě na stranu tohoto partnera.

Projekt a stavba	Financování	Provoz a údržba	Kontakty se zákazníky	Vlastnictví aktiv	Obvyklé označení v angličtině	Doba trvání smlouvy (počet let)	Typ plateb
S	V	V	V	V	D&B contracts		pevná cena
V	V	S	V	V	O&M contracts	5 - 10	paušální platby nebo přírůžka k nákladům
V	V	S	S	V	Leasing contracts	10 - 20	uživatelské poplatky
S	V	S	V	V	DB&O contracts	15 - 20	platby vázané na technickou výkonnost
S	S	V	V	V	DB&F contracts	15 (pro platby)	anuita
S	S	S	V	V	BOT or DBFO contracts (Without commercial risks)	20 - 30	platby vázané na technickou výkonnost
S	S	S	S	V	Concession contracts (with commercial risks)	30 - 50 (až 80)	uživatelské poplatky, stínové mýtné
S	S	S	S	S (dočas.)	BOOT BOO	20 - 30 perpetuita	platby vázané na technickou výkonnost
V/S	V/S	S	S	V/S	Concession of specialised facilities	15 - 25	uživatelské poplatky
V/S	V/S	V/S	V/S	V/S	Joint-venture	perpetuita	uživatelské poplatky
S	S	S	S	S (dočas.) S	BOOT with commercial risks Privatisation	20 - 30 perpetuita	uživatelské poplatky

Legenda: S – soukromý subjekt, V – veřejný sektor

Obrázek 12: Varianty zapojení soukromého a veřejného sektoru do PPP. Zdroj: Pavel (2007).

Podpora tohoto konceptu byla do značné míry ovlivněna zejména rozpočtovou restrikcí a například také přístupem popsaným v části věnované new public managementu, kdy dochází k outsourcingu poskytování některých služeb mimo veřejný sektor. Pravdou nicméně je, že

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

koncept PPP se uplatňuje a většina občanů si jej spojuje především s infrastrukturními projekty, které jsou rozpočtově nesmírně nákladné.

Mezi výhody toho přístupu počítá Hrabalová, Klímová, Nunvářová (2005):

- Možnost překonání rozpočtových omezení
- Rychlejší budování infrastruktury/poskytování služby
- Zvýšení efektivity prostřednictvím ziskového motivu soukromého sektoru
- Zvýšení kvality
- Možnost rozvázání smlouvy v případě neplnění jejích podmínek
- Zvýšenost konkurenci
- Jasné vyjádření rozpočtových nákladů a pokrytí rizika vícenákladů partnerem ze soukromého sektoru
- Možnost tvorby zisku
- Snížení objemu veřejného sektoru

Autorky ovšem jmenují také nevýhody PPP:

- Nerovnost postavení obou partnerů způsobená nedostatkem odborníků ve veřejném sektoru
- Komplikované smluvní vztahy, vysoké náklady na jejich ustavení
- Nepružnost uzavřených smluv
- Vyšší náklady na vypůjčení kapitálu u soukromého sektoru
- Složitosti skloubení financování soukromého a veřejného, které je vázáno na každoroční rozpočet

S ohledem na zajištění jednotlivých druhů veřejných služeb prostřednictvím PPP upozorňuje Pavel (2007) na některé aspekty, které je vzhledem k povaze činnosti veřejného sektoru brát v úvahu. Na obrázku 5 jsou ilustrovány jednotlivé kvadranty dělení veřejných služeb, z nichž kvadrant A je podle Pavla (2007) všeobecně již zajištěn například prostřednictvím veřejných. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

zakázek, ostatní kvadranty mají z hlediska zajištění prostřednictvím PPP své limity, zejména v podobě rizika monopolizace (kvadrant B) a otázek kvality (kvadrant C), kvadrant D je pak pro zajištění prostřednictvím PPP zcela nevhodný.

Měřitelnost výstupů	Specifičnost investic	
	Nízká	Vysoká
Snadná	<p>(A) Měřitelné tržní služby</p> <ul style="list-style-type: none"> • bytový odpad • firemní odpad • skladování odpadu • opravy ulic • čištění ulic • silniční značení • údržba zeleně • správa hřbitova • správa parkovišť • odpočty spotřeby • vyúčtování spotřeby • nakládání s nebezpečným materiálem • odtahová služba • správa konferenčního centra • správa budov a pozemků • správa vozového parku • výplaty mezd • sekretářské služby • personální služby • hlídání dětí • parková zeleň • zpracování dat 	<p>(B) Měřitelné monopolní služby</p> <ul style="list-style-type: none"> • operátor autobusové dopravy • správa letiště • dodávky vody • čištění vody • odpadní vody a jejich čištění • likvidace kalu • dodávky elektřiny • dodávky plynu • řízení nemocnice • správa knihovny • správa muzeí • přeprava těžkých nákladů • technická podpora parku sanitek • správa daní • správa výběru parkovného • policejní a hasičský komunikační systém
Obtížná	<p>(C) Neměřitelné tržní služby</p> <ul style="list-style-type: none"> • školky • programy pro důchodce • prodej léčiv • přístřeší pro bezdomovce • rekreační zařízení • ochrana objektů • likvidace obtížného hmyzu a hlodavců • odchyt volně pobíhajících zvířat • zvířecí útulky • veřejné zdravotnické programy • psychologické zdravotnické programy • právní služby • práce s veřejností • stanovení daní • rychlá záchranná služba • ambulantní služby 	<p>(D) Neměřitelné monopolní služby</p> <ul style="list-style-type: none"> • policie • hasiči • řízení automobilového provozu • hygienická kontrola • vězení

Zdroj: Brown, Potoski 2002

Obrázek 13: Klasifikace veřejných služeb pro hodnocení vhodnosti k zajištění pomocí PPP. Zdroj: Pavel (2007).

Kontrolní otázky

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vyberte oblasti, ve kterých by bylo podle vašeho názorů vhodné realizovat projekty s pomocí PPP:

- a) Poskytování zdravotních služeb
- b) Stavba čističky odpadních vod
- c) Služby městské policie
- d) Správa a údržba budovy městského divadla

Své odpovědi zdůvodněte:

„Konkurent“ a konkurence mezi organizacemi veřejné správy

Slovo konkurent je zde použito v uvozovkách, protože pochopitelně neobsahuje doslovnou definici konkurence, jak probíhá v soukromém sektoru, i když do jisté míry můžeme i veřejnou správu, zejména tu územní, považovat za konkurenční subjekty ve smyslu boje o obyvatele jako svého klienta. V souvislosti s tím se zamyslete, zda je možné příliv obyvatel považovat za úspěch správních orgánů a jestli by počet obyvatel, respektive jeho změny, mohly být jedním z klíčových ukazatelů úspěšného regionálního rozvoje.

Literatura

1. Baláš, L. a kol. (2010). Model CAF pro úřady územní veřejné správy. Praha: Ministerstvo vnitra.
2. Bruder, K. A. Jr, & Gray, E. M. (1994). Public-sector benchmarking: A practical approach. PM.Public Management, 76(9), 0. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/204178904?accountid=15518>
3. EIPA (2013). Zlepšování organizací veřejného sektoru prostřednictvím sebehodnocení, český překlad. Praha: Národní informační středisko podpory kvality. Dostupné z: <http://www.npj.cz/tmce/Obrázky%20aktuality/93.pdf>.
4. Evropská komise (2004). Zelená kniha o partnerství veřejného a soukromého sektoru a právu Společenství o veřejných zakázkách a koncesích. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zelena-kniha-o-PPP-cesky-preklad--vytah-z-anglickeho-originalu.pdf>.
5. Gruening, G. (1998). Origin and theoretical basis of the New Public Management (NPM). Presented at IPMN conference 1998, Salem, Oregon. Dostupné z: <http://www.inpuma.net/research/papers/salem/gernod.doc>.
6. Hrabalová, S., Klímová, V., Nunvářová, S. (2005). Metody a nástroje řízení ve veřejné správě. Brno: Masarykova univerzita. Dostupné z: https://is.muni.cz/www/3827/Metody_nastroje_rizeni_VS.pdf.
7. Konice (2013). CAF. Dostupné z: <http://www.konice.cz/showdoc.do?docid=384>.
8. Lane, J. E. (2002). New public management: an introduction. Routledge.
9. Ministerstvo vnitra (2014). Strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky 2014+. Dostupné z: <http://www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=11986>.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

10. OECD (2010). Public Administration after “New Public Management”.
11. Osterhoff, R. J., Bunyagidj, B. (2013). Knowledge management: Evolution from theory to practice. Dostupné z: http://www.apo-tokyo.org/productivity/116_prod.htm.
12. Pavel, J. (2007). PPP Projekty v České republice — šance nebo riziko? Studie vypracovaná pro Transparency International. Dostupné z: <http://www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=337>.
13. Šíroký, J. a kol. (2006). Benchmarking ve veřejné správě. 2. upravené vydání. Praha: Ministerstvo vnitra. Dostupné z: http://www.kvalitavs.cz/download/Benchmarking_VS.pdf.
14. Voldánová, J. (2013). Benchmarking ve veřejné správě. Deník veřejné správy, 4/2013. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6624392>.
15. Yasin, M. M. (2002). The theory and practice of benchmarking: then and now. Benchmarking: An International Journal, 9(3), 217 – 243.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. soustředění: Reforma veřejné správy v České republice, normotvorba obcí a krajů

Reformní procesy ve veřejné správě České republiky

Procesem reformy veřejné správy prošly zejména ty země, ve kterých se výrazným způsobem změnilo společenské, popř. ekonomicko-společenské, zřízení. Hesse (1997) popisuje reformu veřejné správy ve státech střední a východní Evropy jako postupující svým tempem v každém konkrétním státu, ovšem uvádí, že mají některé výrazné společné rysy, mezi které počítá například odklon od systému vlády jedné strany a příklon k systému vícekomorových parlamentů a volených odpovědných vlád, procesy dekoncentrace a decentralizace, oddělení politiky od ekonomiky a dalekosáhlé ekonomické reformy související s převodem majetku ze státního do soukromého vlastnictví.

Z hlediska terminologie rozlišuje Hendrych (2009) mezi reformou transformací a modernizací. Transformací rozumí významné systémové změny zatímco reformu představuje jako časově uzavřený proces, který má svůj harmonogram a obsah. Modernizaci poté popisuje jako přizpůsobení se trendům, a to zejména v oblasti informačních a komunikačních technologií.

Otázka k zamyšlení

Je proces, který proběhl v Československé republice na počátku 90. let v oblasti veřejné správy reformou nebo transformací?

Praktické aspekty reformy veřejné správy v Československé, později České republice, jsou ovlivněny především přechodem z centralizované socialistické správy na nový model, který

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

v prvním sledu zahrnoval obnovení obecní samosprávy. To proběhlo pomocí zákona ČNR č. 367/1990, který obnovil obecní zřízení ve smyslu samostatné a také přenesené působnosti (Rys, 2010). Zároveň byl zrušen systém národních výborů, přičemž výkon správy byl zachován na obecní a okresní úrovni, pouze krajská úroveň byla zrušena bez náhrady, což v pozdější době způsobilo problémy a vynutilo si vytvoření vyšších územně správních celků, které byly zakotveny v zákoně č. 347/1997 Sb., které byly rovněž odpovědí na vznik množství decentralizovaných pracovišť státní správy, která absentovala na vyšší než okresní úrovni (Potěšil, 2007). Teprve zákon 129/2000 Sb., o krajském zřízení však představuje předpis, který upravuje samotné fungování vyšších územně správních jednotek. První volby do krajských zastupitelstev proběhly v listopadu roku 2000.

Před jejich samotným vznikem byl v roce 1994 zveřejněn dokument Záměry vlády České republiky v oblasti reformy veřejné správy, který reformu veřejné správy definuje jako „dlouhodobý soustavný proces tvořený řadou dílčích vzájemně souvisejících kroků, zahrnující rozsáhlé spektrum významných reformních opatření zejména ve sféře ekonomické i sociální“ (Poslanecká sněmovna, 1994). V situaci, kdy byl tento dokument vydán, existovalo na území České republiky členění na obce, okresy a kraje. V obcích byl identifikován problém v podobě jejich narůstajícího počtu a vysokého počtu malých obcí související s ekonomickou neefektivitou. Na úrovni státní správy byl jako problém identifikován vysoký počet dekoncentrovaných orgánů v území. Právě v tomto dokumentu poté byly uvedeny některé alternativy vytvoření náhrady krajských národních výborů, z nichž byla později realizována varianta provedená zákonem č. 347/1997 Sb.

Rys (2010) poté jmenuje další koncepční dokumenty, které formovaly správní politiku v oblasti reformy veřejné správy. Počítá mezi ně Zprávu o přípravě reformy ústřední státní správy a o jejím dalším postupu z února 1996 nebo Koncepti reformy veřejné správy z roku 1999, ve které byly jako cíle vyzvednuty především (Rys, 2010):

- a) potřeba modernizace ústřední státní správy
- b) reforma územní veřejné správy
- c) zvyšování kvality výkonu veřejné správy obecně

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- d) zabezpečení podmínek pro aplikace komunitárního práva a dalších požadavků Evropské unie

První fáze celé reformy veřejné správy v České republice byla tedy tvořena zejména balíčky zákonů z roku 2000, které upravovaly obecní a krajské zřízení, zákon o hlavním městě, volbách do zastupitelstev, zákon o okresních úřadech a také zákon o podpoře regionálního rozvoje (Rys, 2010).

Druhou etapu popisuje Potěšil (2007) jako soustředěnou na oblast kompetencí, která byla zajišťována původně okresními úřady do 31.12.2002, kdy okresní úřady zanikly. Subjekty, které převzaly převážnou část činností původně zajišťovaných okresními úřady, byly především krajské úřady a úřady obcí s rozšířenou působností, které vznikly na základě zákona č. 314/2002 Sb. Také v důvodové zprávě tohoto zákona se hovoří o dosud dvoufázové reformě veřejné správy, v níž je druhá fáze tvořena zejména otázkou přenesení kompetencí zrušených okresních úřadů. Jednalo se o další potvrzení ukotvení smíšeného systému veřejné správy, kdy na úrovni těchto úřadů je vykonávána státní správa v přenesené působnosti (Kadečka, 2003).

Reforma veřejné správy ovšem tímto není rozhodně ukončena, a to i vzhledem k tomu, že se jedná o dlouhotrvající proces. Analýza aktuálního stavu veřejné správy, kterou zpracovalo Ministerstvo vnitra (2012a) vyzdvihuje tyto problémy na úrovni ústřední správy:

- a) vysoká míra rezistence vůči zavádění moderních metod řízení organizace,
- b) neexistence centrální veřejně přístupné databáze o agendách a činnostech vykonávaných ústřední státní správou,
- c) neexistence standardizace jednotlivých procesních postupů,
- d) neexistence právního rámce práv a povinností úředníků státní správy,
- e) nadbytečná byrokratická zátěž,
- f) nízká úroveň horizontální koordinace výkonu státní správy,
- g) nedostatečná komunikace ústřední státní správy s územím či špatná koordinace komunikace,

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- h) nízká kvalita informací o činnosti ústřední státní správy (občané nemají přístup k informacím o kvalitě činnosti ústředních orgánů). Územní samosprávné celky mají, na rozdíl od ministerstev, přirozenou motivaci zlepšovat své služby a snižovat běžné výdaje); ministerstvům chybí transparentnost, čitelnost, adresnost,
- i) nedostatečná znalost reálného výkonu státní správy v přenesené působnosti,
- j) neexistence osobní odpovědnosti,
- k) neflexibilní vnitřní struktura zaměstnanosti ve státní správě, vývoj počtu zaměstnanců v ústřední státní správě a personální nestabilita a přílišná politizace ústřední státní správy.

Zároveň shledává i problémy v územní správě (Ministerstvo vnitra, 2012a):

- problematika rozdělení a financování kompetencí
- existence velkého počtu malých obcí s neefektivním výkonem správy
- nerespektování doporučené velikosti pro některé jednotky NUTS a nemožnost respektování této hranice při zachování souladnosti s existujícími jednotkami správního typu
- spádovost okrajových obcí samosprávných krajů
- politické nikoliv praktické důvody pro ustanovení statutárních měst
- nepřehledný výkon správy na úrovni hlavního města
- běžné využívání nástroje veřejnoprávní smlouvy, který měl být nástrojem k výjimečnému použití
- konflikt místní příslušnosti s konceptem elektronizace veřejné správy.

Koncepce dokončení reformy veřejné správy (Ministerstvo vnitra, 2012b) se v současnosti věnuje již spíše otázce obsahové a kvalitativní. Opatření v rámci kategorie Modernizace veřejné správy obsahují

- Procesní modelování agend

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Standardizaci agend
- Projekty eLegislativa a eSbírka
- Kvalitu ve veřejné správě
- Snižování byrokratické zátěže

Otázky územní veřejné správy jsou řešeny následujícími opatřeními

- Zrušení obcí s pověřeným obecním úřadem
- Organizace přímých vykonavatelů státní správy v území
- Redukce matričních a stavebních úřadů
- Omezení výkonu státní správy v obcích I. Stupně
- Výkon veřejná správy v Praze a statutárních městech
- Omezení platnosti veřejnoprávních smluv
- Přenesení přestupkové agendy z obcí I. Stupně na ORP

Dokument řeší také otázky financování výkonu státní správy v přenesené působnosti.

Kontrolní otázky:

Definujte základní problémy spojené s reformou veřejné správy

Definujte další oblasti spojené s problémy územní správy

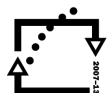
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Tvorba právních předpisů v obcích a krajích

V této kapitole se dozvíte:

- Jaké právní předpisy může vydávat obec
- Jaké právní předpisy může vydávat kraj
- Kdo schvaluje nařízení a obecně závazné vyhlášky kraje
- Kdo schvaluje nařízení a obecně závazné vyhlášky obce
- Jaký existuje dozor nad vydáváním právních předpisů v obcích a krajích

Klíčová slova:

- Obecně závazná vyhláška
- Nařízení
- Dozor
- Zastupitelstvo
- Rada
- Úřední deska
- Věstník právních předpisů kraje

Územně samosprávné celky jsou nadány schopností vydávat vlastní právní předpisy, která je omezená územím jejich působnosti a okruhem subjektů, které zavazuje. Cílem je přiblížení práva občanům a jejich potřebám. V zásadě mohou obce i kraje vydávat dva druhy právních předpisů, a to v souladu s tím, že v rámci smíšeného systému veřejné správy vykonávají tyto jednotky v České republice jak státní správu, tak samosprávu (Harvánek a kol., 2013).

V obou případech se přitom obec (i kraj) musí řídit početnějšími předpisy vyšší právní síly a snažit se dodržovat také ostatní požadavky na legislativu, což může být ztíženo vzhledem k rozdílnému uspořádání obcí a krajů z hlediska disponibilních lidských i finančních zdrojů (Turčín, 2011)

Obecně závazné vyhlášky

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vydávání obecně závazných vyhlášek je formou realizace samostatné působnosti a je právem, nikoliv povinností krajů a obcí. Okruh věcí, v nichž může obec nebo kraj vydat obecně závaznou vyhlášku je souhlasný s okruhem věcí, které jsou náplní jejich samostatné působnosti, tak jak je určují další právní předpisy – zákony (Hendrych, 2006). U obecně závazných vyhlášek rozlišujeme ty, které stanoví povinnosti osobám a ty, které nestanoví povinnosti osobám (Koudelka, 2008).

Obecně závazné vyhlášky obcí

Zmocnění k vydávání obecně závazných vyhlášek obcí se nachází v ústavě České republiky, konkrétně v článku 104, kde se ve třetím odstavci hovoří o možnosti zastupitelstev územní samosprávy vydávat obecně závazné vyhlášky.

Článek 104 Ústavy České republiky

- (1) Působnost zastupitelstev může být stanovena jen zákonem.
- (2) Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech samosprávy, pokud nejsou zákonem svěřeny zastupitelstvu vyššího územního samosprávného celku.
- (3) Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.

Zákon o obcích se o obecně závazných vyhláškách dále zmiňuje v § 10 takto:

„Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou

- a) k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,
- b) pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- c) k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně (dále jen "veřejná zeleň") a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti,
- d) stanoví-li tak zvláštní zákon.“

V metodickém doporučení obcí pro vydávání obecně závazných vyhlášek, doporučuje Ministerstvo vnitra, aby všechny vydávané obecně závazné vyhlášky prošly podobným procesem jako návrhy zákonů, tj. zvážení potřebnosti úpravy včetně vyčíslení nákladů a přínosů, připomínkovým řízením, včetně konzultace právě s Ministerstvem vnitra (Ministerstvo vnitra, 2012).

Obecně závazná vyhláška musí být v souladu se zákonem o obcích schválena zastupitelstvem obce, podepsána starostou a místostarostou a poté vyhlášena, aby byla splněna podmínka její platnosti. Vyhlášení obecně závazné vyhlášky je provedeno prostřednictvím jejího vyvěšení na úřední desku obce v minimální délce trvání 15 dnů. Obec je rovněž povinna zaslat znění vyhlášky Ministerstvu vnitra, které vykonává dozor nad jejich vydáváním a obsahem. V případě rozporu vyhlášky se zákonem nebo jiným právním předpisem je obec vyzvána ke zjednání nápravy, pokud ji obec nesjedná, následují další výzva po uplynutí lhůta 60 dní zahájí Ministerstvo vnitra správní řízení, které je ukončeno pozastavením účinnosti celé vyhlášky, nebo jejích částí a podání návrhu na zrušení k Ústavnímu soudu. Pokud by vyhláška byla ve zjevném rozporu se základními právy a svobodami, je možné, aby Ministerstvo vnitra pozastavilo účinnost bez přechodích výzev. Obec se v případě nesouhlasu může bránit rozkladem (Kolektiv autorů, 2011).

Je obecně závazná vyhláška v souladu s předpisy vyšší právní síly?

Pro právní praxi při normotvorbě obcí včetně dozorové činnosti Ministerstva vnitra, se pro odpověď na otázku, zda byla obecně závazná vyhláška přijata v souladu se zákonem a neodporuje ani ústavnímu pořádku zažil algoritmus přezkumu stanovený Ústavním soudem. V rámci tohoto algoritmu je postupně zkoumáno, (1.) zda měla obec pravomoc vydat napadené ustanovení obecně závazné vyhlášky, (2.) zda se obec při vydávání napadeného

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ustanovení obecně závazné vyhlášky nepohybovala mimo zákonem vymezenou věcnou působnost, (3.) zda obec při jejím vydání nezneužila zákonem svěřenou pravomoc a působnost a konečně (4.) zda obec přijetím napadeného ustanovení nejednala zjevně nerozumně. Kromě toho Ústavní soud musí vždy zkoumat, zda napadená obecně závazná vyhláška splňuje obecná kritéria kladená na právní předpisy, tj. zda jsou její ustanovení s využitím obvyklých interpretačních postupů určitá a vzájemně nerozporná.

Zdroj: Kolektiv autorů (2011)

Případová studie – zrušení obecně závazné vyhlášky obce**NÁLEZ****Ústavního soudu****Jménem České republiky**

Ústavní soud rozhodl dne 22. března 2005 v plénu ve složení JUDr. Stanislav Balík, JUDr. František Duchoň, JUDr. Vojen Güttler, JUDr. Pavel Holländer, JUDr. Ivana Janů, JUDr. Dagmar Lastovecká, JUDr. Jiří Mucha, JUDr. Jiří Nykodým, JUDr. Pavel Rychetský, JUDr. Miloslav Výborný a JUDr. Eliška Wagnerová (soudce zpravodaj) ve věci návrhu ministra vnitra Mgr. Františka Bublana na zrušení obecně závazné vyhlášky města Prostějova č. 8/2003 o náhradách za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně v majetku města Prostějova,

takto:

Obecně závazná vyhláška města Prostějova č. 8/2003 o náhradách za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně v majetku města Prostějova se ruší pro rozpor s § 10 písm. c) zákona o obcích interpretovaným v souladu s čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů.

Odůvodnění**I.**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

(čl. 1-6)

Návrhem ze dne 16. 11. 2004 splňujícím obsahové i formální náležitosti podle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o Ústavním soudu“) se ministr vnitra domáhá zrušení obecně závazné vyhlášky města Prostějova č. 8/2003 o náhradách za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně v majetku města Prostějova pro její rozpor se zákonem.

Citovaná vyhláška nabyla účinnosti dne 1. 1. 2004. Opatřením ze dne 12. 10. 2004 č. j. MS-1655/2-2004 zahájilo Ministerstvo vnitra správní řízení o pozastavení účinnosti tohoto právního předpisu. Rozhodnutí o pozastavení účinnosti citovaného právního předpisu ze dne 12. 10. 2004 č. j. MS-1655/2-2004 bylo doručeno městu Prostějovu dne 1. 11. 2004. Protože město Prostějov nezjednálo nápravu, podal navrhovatel Ústavnímu soudu návrh podle čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a § 64 odst. 2 písm. g) zákona o Ústavním soudu na zrušení této vyhlášky. Znění citované obecně závazné vyhlášky je následující:

OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA č. 8/2003

o náhradách za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně v majetku města Prostějova

Zastupitelstvo města Prostějova vydalo dne 18. 11. 2003 v souladu s ustanovením § 10 písm. c) a § 84 odst. 2 písm. i) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku.

Článek 1

Předmět úpravy

(1) Město Prostějov touto obecně závaznou vyhláškou stanoví v zájmu ochrany a rozvoje veřejné zeleně v majetku města Prostějova náhradu za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně a za kácení dřevin rostoucích mimo les, které jsou ve vlastnictví města Prostějova.

(2) Tato obecně závazná vyhláška dále stanoví podrobnosti náhrady za ekologickou újmu, zejména výši náhrady, její splatnost a způsob placení.

Článek 2

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vymezení některých pojmů

Podle této obecně závazné vyhlášky se rozumí:

- a) veřejnou zelení veřejně, přístupná zeleň na pozemcích v majetku města Prostějova, zejména veškeré trávníky, včetně záhonů, jakož i jednotlivě rostoucí stromy,*
- b) zábořem veřejné zeleně jakákoliv činnost, která povede k trvalému odstranění trávníku nebo jiné veřejné zeleně v souvislosti s výstavbou nebo zřízením zejména odstavného stání, parkoviště, vjezdu, případně reklamní plochy a dalších ploch,*
- c) dřevinou rostoucí mimo les jakákoliv dřevina v majetku města Prostějova rostoucí na pozemcích v majetku města Prostějova,*
- d) správcem zeleně město Prostějov nebo jím oprávněný uživatel nebo osoba, se kterou město Prostějov jako vlastník pozemku nebo jím oprávněný uživatel uzavře dohodu o údržbě zeleně,*
- e) náhradou za ekologickou újmu finanční úhrada za požadovaný zábor veřejné zeleně nebo kácení dřeviny v majetku města Prostějova.*

Článek 3

Výše náhrady za ekologickou újmu

- (1) Náhrada za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně se stanoví ve výši 250 Kč za každý i započatý 1 m² veřejné zeleně.*
- (2) Náhrada za ekologickou újmu při kácení dřeviny rostoucí mimo les se stanoví ve výši 5 000 Kč za každou dřevinu.*

Článek 4

Splatnost náhrady za ekologickou újmu a způsob jejího placení

- (1) Každý, na jehož žádost příslušný orgán města Prostějova schválil pronájem nebo prodej pozemku k účelu spojenému se zábořem veřejné zeleně, zaplatí náhradu za ekologickou újmu v příslušné výši před uzavřením nájemní nebo kupní smlouvy. Pokud náhrada za ekologickou újmu nebude městu Prostějovu zaplacená, nájemní nebo kupní smlouva nebude uzavřena.*

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Náhrada za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně není součástí nájemného z pozemku nebo kupní ceny za pozemek při koupi pozemku.

(2) Každý, v jehož zájmu je podána žádost o povolení kácení dřeviny rostoucí mimo les, zaplatí náhradu za ekologickou újmu ve výši 5 000 Kč za každou dřevinu. Po uhrazení této částky požádá odbor správy majetku města v zastoupení vlastníka pozemku města Prostějova orgán státní správy o povolení kácení dřeviny rostoucí mimo les. V případě, že bude orgánem státní správy vydáno rozhodnutí o nepovolení kácení dřeviny mimo les, bude zaplacená náhrada ve stejné výši vrácena tomu, kdo ji uhradil, a to do 1 měsíce od nabytí právní moci rozhodnutí¹⁾.

(3) Náhradu za ekologickou újmu lze zaplatit

a) bezhotovostním převodem z účtu vedeného u banky na příslušný účet města Prostějova,

b) v hotovosti

1. prostřednictvím peněžního ústavu nebo držitele poštovní licence na příslušný účet města Prostějova,

2. zaměstnancům pověřeným městem Prostějovem přijímat platby v hotovosti; na přijatou platbu je zaměstnanec povinen vydat potvrzení.

(4) Za den platby náhrady za ekologickou újmu se považuje

a) u bezhotovostních převodů z účtu banky den, kdy byla částka poukázána,

b) u plateb v hotovosti den, kdy banka, držitel poštovní licence nebo zaměstnanec pověřený městem Prostějovem částku přijali nebo převzali.

Článek 5

Společná ustanovení

(1) Průběžnou kontrolu dodržování této vyhlášky zajišťují zaměstnanci města Prostějova zařazení do odboru správy majetku města, odboru komunálních služeb a odboru životního prostředí Městského úřadu v Prostějově.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

(2) Touto obecně závaznou vyhláškou nejsou dotčena práva a povinnosti stanovené zvláštními předpisy²⁾.

Článek 6

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2004.

1) § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

2) např. zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

II.

Navrhovatel ve svém podání tvrdí, že předmětná vyhláška je v rozporu se zákonem, neboť stanovuje povinnosti (zákazy) bez zákonného základu a nad rámec samostatné působnosti obce což je v rozporu s čl. 2 odst. 3 a čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) a čl. 2 odst. 4 a čl. 104 odst. 3 Ústavy. Konkrétně namítá, že v žádném zákoně není stanoveno zákonné zmocnění, které by dávalo možnost obci upravit problematiku náhrady ekologické újmy závaznou, vyhláškou, tedy obec v citované vyhlášce upravuje záležitosti nad rámec samostatné působnosti. Dále navrhovatel poukazuje na skutečnost, že definice obsažené ve vyhlášce („ekologická újma“, „dřevina rostoucí mimo les“) se liší od zákonných definic daných termínů. K ustanovení čl. 3 odst. 1 a 2 vyhlášky pak navrhovatel uvádí, že dosud nebyl přijat zákon, který by závazně stanovoval způsob výpočtu ekologické újmy, a proto ani obec nemůže v tomto případě upravovat, náhradu za způsobenou ekologickou ujmu, neboť k tomu bude příslušný státní orgán. Poukazuje také na to, že obec nemůže v obecně závazné vyhlášce stanovovat smluvní podmínky soukromoprávního vztahu ani nemůže není-li k tomu navíc zmocněna zákonem, stanovovat správní poplatky nebo

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

občanskoprávní náhrady. Vzhledem k tomu ministr vnitra navrhuje, aby v záhlaví citovaná vyhláška byla nálezem Ústavního soudu zrušena.

Účastník řízení, město Prostějov, se k návrhu ministra vnitra vyjádřil tak, že s jeho argumentací nesouhlasí, neboť se domnívá, že přijetím uvedené vyhlášky nedošlo k překročení zákonné úpravy dané zákonem o obcích. Ke konkrétním námitkám navrhovatele uvádí, že pojem „ekologická újma“ je sice definován v zákoně č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, ale to samo o sobě nemůže znamenat, že při použití tohoto sousloví mu nemůže být dán jiný širší či svým charakterem jinak specifikovaný obsah, když v konkrétním případě předmětná vyhláška tento pojem používá jako určitou specifikaci názvu vyhlášky, který má charakterizovat její předmět a náplň, a když dále ve svém textu již nijak nespecifikuje tento pojem. Stejně tak má za to, že pojem „kácení dřevin“ je v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, uváděn jako pojem zcela obecný, což je logické, pokud kácení dřevin chápeme jako lidskou činnost a nikoli činnost přírodní, která jde mimo lidskou vůli. Dále uvádí, že výše citovanou vyhláškou nedošlo k porušení čl. 2 odst. 4 Ústavy, resp. čl. 4 odst. 1 Listiny, protože tato vyhláška byla vydána v zákonem předvídané formě a v mezích pravomoci orgánu, který je k tomu ze zákona oprávněn, a takto upravuje vztahy mezi územní samosprávou a obyvatelstvem, které v rámci územní samosprávy žije, což jsou vztahy, respektive mohou být vztahy svým obsahem rozdílné ve smyslu vztahu občan – stát, občan – obec. Citovaná vyhláška neporušuje ani ustanovení čl. 104 odst. 3 Ústavy, jelikož byla vydána v rámci ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, když touto vyhláškou je realizováno oprávnění, že do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Dle názoru města Prostějova nemůže obstát ani argument navrhovatele o zásahu do soukromoprávních vztahů, jelikož tato námitka nemá oporu v zákoně ani filozofii právního řádu České republiky, když jako příklad pro podporu tohoto argumentu je třeba uvést, že obec má právo v rámci vyhlášení záměru prodeje či pronájmu majetku patřícího obci stanovit různé podmínky, kterými může podmínit uzavření příslušné smlouvy, když rozhodně jediným kritériem nemusí být cena. Takto vyhlášený záměr prodeje či pronájmu je veřejnoprávním aktem a pokud by se přistoupilo na filozofii uvedenou navrhovatelem, pak by byl tento postup protiústavní.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

K námitce navrhovatele, že stanovení náhrady, je formou správního poplatku, nemá dle města Prostějova tato námitka oporu ve výkladu tohoto pojmu, protože jde o stanovení priority penucíární (zřejmě zde myšleno „pekuniární“) náhrady namísto restituční, když uvedená platba je zcela jednoznačně určena do zvláštní kapitoly rozpočtu obce, ze které za takto uhrazené poplatky je hrazen rozvoj veřejné zeleně v obci a podporována bioflóra. Vzhledem k uvedenému účastník navrhuje, aby Ústavní soud návrh ministra vnitra zamítl.

Veřejný ochránce práv se k výzvě Ústavnímu soudu, zda jako vedlejší účastník hodlá vstoupit do řízení (§ 69 odst. 2 zákona o Ústavním soudu), vyjádřil, že do řízení nevstoupí.

III.

Ústavní soud poté, co zkonstatoval formální přípustnost podaného návrhu, zkoumal ve smyslu ustanovení § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu, zda napadená obecně závazná vyhláška byla vydána ústavně předepsaným způsobem. Citovaná obecně závazná vyhláška byla řádně přijata na 12. zasedání Zastupitelstva města Prostějova dne 18. 11. 2003 dvaceti šesti hlasy za přítomnosti třiceti zastupitelů (z celkového počtu 35), přičemž jeden zastupitel se hlasování zdržel, tři zastupitelé nehlasovali, jeden byl nepřítomen a čtyři omluveni. Vyvěšena byla dne 28. 11. 2003 a sňata dne 17. 12. 2003. Citovaná obecně závazná vyhláška tedy byla přijata předepsaným způsobem orgánem k tomu zmocněným [§ 12 odst. 1, § 84 odst. 2 písm. i), § 87 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů].

Další podmínkou řízení podle § 64 odst. 2 zákona o Ústavním soudu je také požadavek aby během řízení nedošlo ke zrušení či pozbytí platnosti právního předpisu, podle kterého je hodnocena zákonnost a ústavnost napadeného předpisu, resp. ke zrušení či pozbytí platnosti těch právních předpisů, jejichž porušení navrhovatel namítá. V daném případě došlo během řízení o podaném návrhu ke zrušení zákona č. 368/1992, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, který byl s účinností k 16. 1. 2005 nahrazen zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Na podaný návrh však tato změna nemá vliv.

IV.

Ústavní soud zvolil pro přezkoumání napadené obecně závazné vyhlášky následující test:

1. Přezkoumání pravomoci obce vydávat obecné závazné vyhlášky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Přezkoumání otázky, zda se obec při vydávání obecně závazné vyhlášky nepohybovala mimo zákonem vymezenou věcnou působnost (jednání ultra vires).

3. Vyřešení otázky, zda obec při vydávání obecně závazné vyhlášky nezneužila zákonem jí svěřenou působnost.

4. Přezkum obsahu vyhlášky z hlediska „nerozumnosti“ (unreasonableness).

Přitom je třeba uvést, že první dvě kritéria jsou kritérii formálními, zbylá dvě se vztahují k samotnému obsahu napadeného předpisu, byť i tato dvě poslední kritéria vykazují aspekty jednání ultra vires (v materiálním slova smyslu).

Ad 1. Ustanovením čl. 104 odst. 3 Ústavy, podle kterého mohou zastupitelstva v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky, byly obce nadány pravomocí vydávat obecně závazné vyhlášky. V tomto smyslu Ústavní soud navazuje na rozhodnutí, které učinil ve věci sp. zn. Pl. ÚS 5/99, publikované pod č. 216/1999 Sb. a uveřejněné ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu (dále jen „Sbírka rozhodnutí“), svazek 15, nález č. 112. Z uvedeného plyne, že na tuto normotvorbu obcí nutno pohlížet jako na originální tvorbu práva.

Protože napadená obecně závazná vyhláška byla vydána zastupitelstvem obce způsobem, který je rozveden v bodu III. tohoto nálezu, lze uzavřít, že obec postupovala co do výkonu pravomoci ústavně souladným způsobem.

Ad 2. Rozvedením shora zmíněného čl. 104 odst. 3 Ústavy ve smyslu stanovení působnosti obcí vydávat obecně závazné vyhlášky je ustanovení § 35 odst. 3 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Podle tohoto ustanovení se obec při výkonu samostatné působnosti (ve smyslu ustanovení § 35 odst. 1 zákona o obcích) řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem. Tomuto zákonnému příkazu odpovídá vymezení věcných oblastí, v nichž je obec oprávněna originárně, tj. bez zákonného zmocnění, v pravém smyslu (nález sp. zn. Pl. ÚS 3/95, publikovaný pod č. 265/1995 Sb. a uveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, svazek 4, nález č. 59) tvořit právo.

Z § 10 písm. c) zákona o obcích vyplývá, že obec je oprávněna v samostatné působnosti ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou mimo jiné i k ochraně životního prostředí,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně (veřejná zeleň). Toto oprávnění obce, byť v jiné věcně vymezené oblasti samostatné působnosti, reflektoval i nález sp. zn. Pl. ÚS 4/2000, publikovaný pod č. 51/2001 Sb., a uveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, svazek 20, nález č.189.

Pokud tedy obec ve shora vymezené oblasti vydává obecně závaznou vyhlášku, nelze takové jednání považovat za jednání ultra vires, jinými slovy, obec se v takovém případě pohybuje ve věcné oblasti, která jí zákonem byla svěřena do její samostatné působnosti.

V daném případě je předmětem napadené obecně závazné vyhlášky stanovení náhrady za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně a za kácení dřevin rostoucích mimo les, které jsou ve vlastnictví města Prostějova, a to v zájmu ochrany a rozvoje veřejné zeleně v majetku města Prostějova.

Namítá-li navrhovatel, že zákon neobsahuje zákonné zmocnění, které by dávalo obci možnost upravit si tuto problematiku obecně závaznou vyhláškou, tedy že město Prostějov upravuje v obecně závazné vyhlášce záležitosti mimo rámec své samostatné působnosti, nelze s jeho argumentací zcela souhlasit. Z výše uvedeného totiž jasně plyne, že do věcně vymezené samostatné působnosti obce patří ukládání povinností na poli životního prostředí a specificky ve vztahu k veřejné zeleni. Z tohoto pohledu nelze obci vytknout, že by vystoupila z mezí zákonem stanovených pro její věcně vymezenou samostatnou působnost v oblasti vydávání obecně závazných vyhlášek, tj. nelze bez dalšího tvrdit, že obec jednala ultra vires při výkonu zákonem jí svěřené působnosti.

Ad 3. Jinou otázkou ovšem je, zda obec nezneužila zákonem jí svěřenou věcně vymezenou samostatnou působnost.

Zneužití této působnosti představuje výkon moci v zákonem svěřené oblasti 1. cestou sledování účelu, který není zákonem aprobován, 2. cestou opomíjení relevantních úvah při přijímání rozhodnutí nebo naopak 3. přihlížení k nerelevantním úvahám (srov. O. Hood Philips, Paul Jackson: Constitutional and Administrative Law, 7. Edition, Sweet and Maxwell, London 1987, str. 666 a násl.).

V daném případě měla být deklarovaným účelem obecně závazné vyhlášky ochrana a rozvoj veřejné zeleně v majetku města Prostějova, přičemž prostředkem k dosažení tohoto účelu bylo stanovení náhrady „za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně a kácení dřevin rostoucích

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

mimo les, které jsou ve vlastnictví města Prostějova“ (čl. 1 odst. 1 napadené obecně závazné vyhlášky). Jinými slovy, zákon [§ 10 písm. c) zákona o obcích] sice obci svěřuje ukládání povinností na poli životního prostředí a veřejné zeleně, avšak obsah těchto povinností nelze stanovit tak, že se dostane do rozporu s kogentními zákonnými normami nebo s ústavním pořádkem.

Jakkoli vyhláška nazývá finanční plnění „náhradou“, stanoví zároveň, že tato „náhrada za zábor veřejné zeleně“ není součástí nájemného z pozemku ani součástí kupní ceny za pozemek (čl. 4 odst. 1 napadené obecně závazné vyhlášky). Nejde-li tedy o součást smluvního plnění, je zřejmé, že jde o platbu odvedenou obci za účelem zabezpečení jejího zájmu, resp. zájmu jejích občanů, kteří mají (dle názoru obce – viz její vyjádření) prospěch ze zabezpečování tohoto zájmu. Adresát norem v obecně závazné vyhlášce obsažených tak má odvádět obci svou podstatou veřejnou dávku za účelem získání prospěchu, který je mu obcí poskytován, i když ne vždy půjde o zcela ekvivalentní vzájemné plnění. Platba má být vybírána jednorázově. Z této charakteristiky vyplývá, že platbu předvídanou napadenou obecně závaznou vyhláškou, která je samotnou vyhláškou označována jako náhrada, je třeba z povahy zaváděného právního institutu považovat za poplatek, který ovšem zákon (v daném případě zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů) nepředvídá (viz – Slovník veřejného práva Československého, sv. III, Brno 1934, str. 204, nebo M. Bakeš a kol., Finanční právo, 3. vydání, C. H. Beck, Praha 2003, str. 21, 85, 195, 325).

Ústavní soud k výše uvedenému dodává, že zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, předvídá v ustanovení § 9 odst. 3 vydání zvláštního zákona, kterým by byl do rozpočtu obce stanoven odvod za kácení dřevin. Vzhledem k tomu, že takový zákon dosud nebyl vydán, neexistuje ani zákonný podklad, pro úpravu obsaženou v napadené, obecně závazné vyhlášce.

Povinnost, kterou má obec možnost uložit v rámci věcně vymezené samostatné působnosti ve smyslu § 10 zákona o obcích je tudíž třeba interpretovat tak, aby se ukládaný zákaz či příkaz nedostal do rozporu s kogentními zákonnými normami nebo dokonce s ústavním pořádkem. V daném případě plyne restriktivní výklad § 10 zákona o obcích především z čl. 11 odst. 5

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Listiny základních práv a svobod, podle něhož daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona. Tímto zákonem je na úrovni obecních poplatků výše zmíněný zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Nové poplatky tedy obec nesmí stanovit obecně závaznou vyhláškou ani v oblasti věcně vymezené samostatné působnosti, takové oprávnění náleží toliko Parlamentu České republiky.

Tím, že napadená obecně závazná vyhláška zavedla, sice v rozsahu věcně vymezené samostatné působnosti obce, právní institut – poplatek, a přitom přehlédla, že jeho zavedení je vyhrazeno toliko zákonu, dopustila se obec zneužití své věcně vymezené samostatné působnosti tak, že její výkon realizovala při současném opomenutí vzít v potaz příkaz plynoucí z ústavního pořádku, tj. z čl. 11 odst. 5 Listiny při aplikaci a interpretaci § 10 písm. c) zákona o obcích.

Vzhledem k tomuto zjištění považuje Ústavní soud za nadbytečné zabývat se dalšími výhradami uváděnými navrhovatelem, neboť samo **uvedené zjištění musí vést ke zrušení napadené obecně závazné vyhlášky.**

Z téhož důvodu také již nebylo možné přistoupit k aplikaci 4. kroku shora uvedeného testu.

Vzhledem k výše uvedenému nezbylo Ústavnímu soudu, než **vyhovět návrhu ministra vnitra a vyhlášku města Prostějova č. 8/2003 o náhradách za ekologickou újmu při záboru veřejné zeleně v majetku města Prostějova zrušit** bez nařízení ústního jednání se souhlasem účastníků řízení v celém rozsahu **pro její rozpor s § 10 písm. c) zákona o obcích** interpretovaným v souladu s čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Citovaná obecně závazná vyhláška **bude zrušena v celém rozsahu dnem uveřejnění tohoto nálezu ve Sbírce zákonů** (§ 70 odst. 1 zákona o Ústavním soudu).

Předseda Ústavního soudu:

JUDr. Rychetský v. r.

Obecně závazné vyhlášky krajů

Vydávání obecně závazných vyhlášek krajů je založeno na stejném ústavním zmocnění jako v případě obcí. Stejně jako v případě obcí musí být v souladu s předpisy vyšší právní síly. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

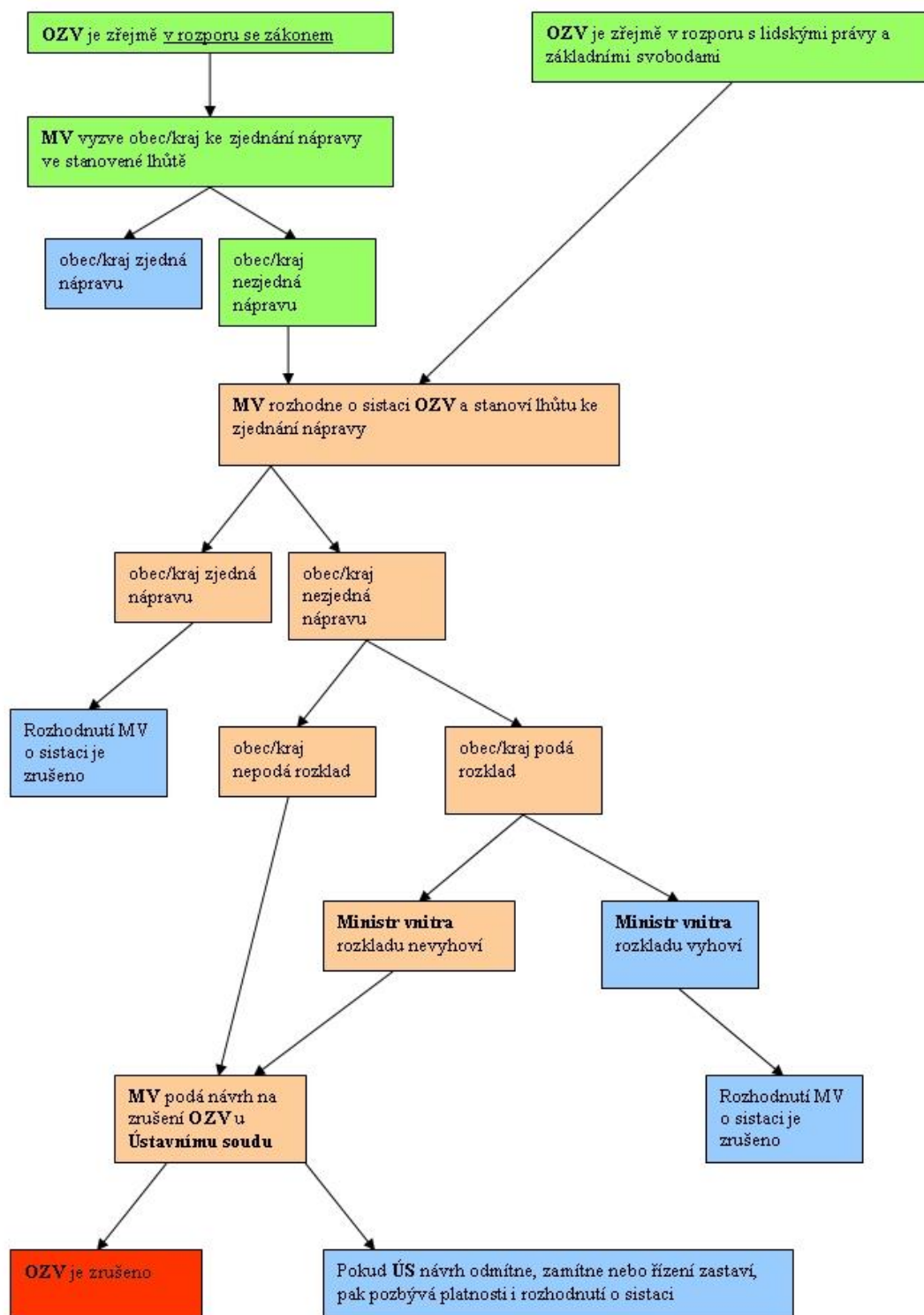
Vztah obecně závazných vyhlášek obcí a krajů z hlediska právní síly neexistuje. Nelze tedy říci, že by obecně závazná vyhláška kraje měla větší právní sílu než obecně závazná vyhláška obce, protože jsou oba podzákonné předpisy vydávány v samostatné působnosti a kraje nemají pravomoc kontrolovat samostatnou působnost obcí ani do ní zasahovat (Hendrych a kol., 2013).

Ve srovnání s obcemi nenajdeme přesné vymezení oblastí, ve kterých mohou kraje ukládat svými obecně závaznými vyhláškami povinnosti. Zákon o krajích říká, že „vyhláškou kraje vydanou zastupitelstvem v mezích jeho samostatné působnosti lze ukládat povinnosti fyzickým a právnickým osobám, jen stanoví-li tak zákon.“

Na rozdíl od obcí vydávají kraje své věstníky právních předpisů a zákon jim stanoví povinnost v nich obecně závazné vyhlášky uveřejňovat a s jejich uveřejněním spojuje 15denní lhůtu, po které vyhláška nabývá platnosti.

Dozor nad vydáváním obecně závazných vyhlášek krajů provádí Ministerstvo vnitra na základě zákona o krajích a platí v něm obdobná ustanovení jako u obcí. V případě rozporu se zákonem vyzve Ministerstvo vnitra kraj k nápravě, i kraje mají 60denní lhůtu na nápravu, po které může Ministerstvo vnitra rozhodnout o pozadavení účinnosti a podat návrh Ústavnímu soudu na zrušení obecně závazné vyhlášky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 14: Dozor nad vydáváním obecně závazných vyhlášek. Zdroj: Občanské sdružení O co jim jde (2009).

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nařízení

Nařízení charakterizuje Hendrych (2006) jako podzákonný předpis vydaný k provedení zákona. Mezi jeho další charakteristiky řadí abstraktnost, obecnost, nebo jednostrannost. Vydávat nařízení jsou ústavou zmocněny nejen rady obcí a krajů, ale také ministerstva a další správa úřady, nebo vláda.

Vydávání nařízení umožňuje Ústava České republiky na základě článku 79:

„(1) Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.

(2) Právní poměry státních zaměstnanců v ministerstvech a jiných správních úřadech upravuje zákon.

(3) Ministerstva, jiné správní úřady a **orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.**“

Nařízení obcí

V případě nařízení obcí je třeba rozlišovat, mezi nařízením obce a nařízením obce s rozšířenou působností, přičemž každé z nich platí pro konkrétní správní obvod orgánu, který jej vydal, tj. pro území obce nebo obvod obce s rozšířenou působností (Hendrych, 2006).

Obec může vydávat nařízení za splnění podmínek existence zmocňujícího zákona, musí se pohybovat v mezích stanovených zákonem a musí mít výslovné zmocnění k jeho vydání. Pravomoc vydávat nařízení přísluší radě obce (Kadečka, 2003).

Dozor nad vydáváním nařízení, která jsou vydávána v přenesené působnosti je v pravomoci krajského úřadu, jemuž jsou také zasílány. Ten vyzývá obec v souladu se zákonem o obcích ke zjednání nápravy v případě rozpouštění se zákonem. V případě nezjednání nápravy do 60 dnů, příslušný krajský úřad pozastaví účinnost nařízení a dá obci další možnost k nápravě. Pokud ji obec nevyužije, podává ředitel krajského úřadu návrh na zrušení nařízení k Ústavnímu soudu.

Nařízení krajů

Nařízení krajů jsou upravena analogicky k nařízením obce. Nejvýznamnější rozdíl spočívá v oblasti dozoru, kde dozorujícími orgány jsou věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední orgány. Ty postupují v souladu se zákonem o krajích, který ukládá kraji povinnost zveřejnění nařízení ve věstníku právních předpisů a jeho odeslání dozorujícímu orgánu.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Stejně jako u ostatních právních předpisů dozorující orgány pouze podávají návrh k Ústavnímu soudu na zrušení nařízení nebo jejich částí v případě, že kraj nezjedná ve stanovených lhůtách nápravu. Pravomoc rušit tato nařízení náleží, stejně jako u ostatních popsanych předpisů, naláží pouze Ústavního soudu prostřednictvím jeho usnesení (Harvánek a kol., 2013).

Literatura

1. Harvánek, J. a kol. (2013). Právní teorie. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-458-9.
2. Hendrych, D. (2006). Správní právo: obecná část. Praha: C.H. Beck.
3. Hesse, J. J. (1997). Rebuilding the State: Public Sector Reform in Central and Eastern Europe. In Lane, J. E.: Public Sector Reform: Rationale, Trends and Problems. Sage.
4. Kadečka, S. (2003). Právo obcí a krajů v České republice. Praha: C.H. Beck.
5. Kadečka, S. (2003). Nařízení obcí s rozšířenou působností-nový pramen českého práva. Právní rozhledy, 5/2003.
6. Kolektiv autorů (2011). Legislativní proces (teorie a praxe). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/legislativni-proces-pdf.aspx.
7. Koudelka, Z. (2008). Právní předpisy samosprávy. Praha: Linde, 2008.
8. Ministerstvo vnitra (2012). Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/metodicka-pomoc-dokumenty-metodicke-doporuceni-blue-08-web-pdf.aspx>
9. Ministerstvo vnitra (2012a). Analýza aktuálního stavu veřejné správy. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/analiza-aktualniho-stavu-verejne-spravy-pdf.aspx>.
10. Občanské sdružení O co jim jde (2009). Dozor nad obecně závaznými vyhláškami obcí a krajů. Dostupné z: <http://www.ocojimjde.cz/dozor-nad-obecne-zavaznymi-vyhlaskami-obci-kraju>.
11. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (1994). Záměry vlády České republiky v oblasti reformy veřejné správy. Dostupné z: http://www.psp.cz/eknih/1993ps/tisky/t1205_00.htm.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

12. Potěšil, L. (2007). Územní reforma veřejné správy a územní členění státu. In Kandalec, P. et al. (Eds.). Dny veřejného práva. Brno: Masarykova univerzita.
13. Rys, R. (2010). Reforma veřejné správy z pohledu správní vědy. Disertační práce, Právnická fakulta Masarykovy univerzity.
14. Turčín, J. (2011). K zákonným zmocněním k vydávání nařízení obcí. Správní právo, 5/2011, 273-303. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/k-zakonnym-zmocnenim-k-vydavani-narizeni-obci.aspx>.
15. Ústava České republiky, zákon č. 1/1993
16. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
17. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

Kontrolní otázky:

Kde je zakotvena pravomoc krajů vydávat nařízení?

Které právní předpisy mohou obce a kraje vydávat v přenesené působnosti?

Jaký orgán obce schvaluje nařízení obce?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obec ve své samostatné působnosti vydává:

- a) obecně závazná nařízení
- b) obecně závazné vyhlášky
- c) obecně závazná usnesení
- d) obecně nezávazná ustanovení

Rozlišujeme druhy obecně závazných vyhlášek, které

- a) Jsou a nejsou vyhlášené na úřední desce obce
- b) Se týkají věcí v samostatné působnosti a které se týkají věcí v přenesené působnosti
- c) Schvaluje třípětinová většina zastupitelstva a které schvaluje prostá většina zastupitelstva
- d) Ukládají nebo neukládají povinnosti

4. soustředění: Správní úkony v praxi

Soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Soustava soudů je čtyřstupňová:

- okresní soudy
- krajské soudy
- vrchní soudy
- nejvyšší soud

Pro učení věcné a místní příslušnosti soudu jsou rozhodné skutečnosti, které tu jsou v době zahájení řízení. Řízení se zahajuje na návrh (x nesporná řízení). Návrh (žaloba) musí obsahovat (§ 79 o.s.ř.):

- jméno, příjmení, bydliště účastníků, příp. název, sídlo, u obchodních vztahů rovněž IČ
- vyličení rozhodujících skutečností
- označení důkazů
- čeho se navrhovatel domáhá

Zásada 5P při kontrole žaloby:

- Pravomoc
- Příslušnost
- Poplatky
- Překážka věci rozhodnuté (rei iudicatae) příp. zahájeného řízení (litispendence)
- Náležitosti podání (§79 o.s.ř.)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řízení je zahájeno dnem, kdy došel soudu návrh na jeho zahájení/bylo vydáno usnesení, podle něhož se řízení zahajuje bez návrhu, příp. pokud přecházelo řízení u soudu řízení u jiného orgánu, dnem, kdy postoupená věc došla soudu.

Překážka **litispence** (§83 o.s.ř.) = zahájení řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení

Překážka **rei iudicatae** = o věci již bylo jednou pravomocně rozhodnuto

Následky nesplnění některého z 5 P žaloby:

Místní nepříslušnost:

U S N E S E N Í

Okresní soud ve Zlíně rozhodl asistentkou soudce Mgr. Monikou Horákovou v právní věci žalobce **XY**, se sídlem, IČ:, zast. JUDr., advokátem se sídlem AK, proti žalovanému **AB**, nar., bytem trvale, Bruntál, o zaplacení 5.659,- Kč s příslušenstvím,

t a k t o:

I. Soud vyslovuje svou místní nepříslušnost.

II. Po právní moci usnesení bude věc postoupena Okresnímu soudu v Bruntále jako soudu místně příslušnému.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou podanou u Okresního soudu ve Zlíně dne domáhá po žalovaném zaplacení částky 5.696,- Kč s příslušenstvím z titulu nezaplaceného pojistného. V žalobě žalobce uvedl jako místo bydliště žalovaného adresu Zlín,

Z výpisu z centrální evidence obyvatel vyplývá, žalovaný má od 31.1.2012 hlášen trvalý pobyt na adrese Bruntál, Okresní soud ve Zlíně nezjistil ze své evidence v ISAS ani z jiné úřední činnosti jiné místo pobytu žalovaného, naopak bylo ze sp. zn. .. T .../....., vedené u zdejšího soudu, zjištěno, že se na adrese dle návrhu dlouhodobě nezdržuje.

Podle § 11 odst. 1 o.s.ř. se řízení koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení.

Podle § 105 odst. 1 věty první a druhé o.s.ř. místní příslušnost zkoumá soud jen do skončení přípravného jednání podle § 114c. Neprovedl-li tuto přípravu jednání, zkoumá soud místní příslušnost jen před tím, než začne jednat o věci samé, nebo rozhodl-li o věci samé bez jednání, jen před vydáním rozhodnutí; to neplatí, jde-li o platební rozkaz, elektronický platební rozkaz nebo evropský platební rozkaz.

Podle § 105 odst. 2 o.s.ř. vysloví-li soud, že není příslušný, postoupí věc po právní moci tohoto usnesení příslušnému soudu.

Podle § 84 o.s.ř. je k řízení příslušný obecný soud účastníka, proti němuž návrh směřuje (žalovaného), není-li stanoveno jinak.

Podle § 85 odst. 1 věty první o.s.ř. nestanoví-li zákon jinak, je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje.

Vzhledem k tomu, že adresa trvalého bydliště žalovaného je Bruntál, nic nenasvědčuje tomu, že by se zdržoval v obvodu Okresního soudu ve Zlíně, není v tomto případě dána místní příslušnost Okresního soudu ve Zlíně. S ohledem na to, že v době podání žaloby dosud má žalovaný trvalé bydliště v obvodu Okresního soudu v Bruntále je tento soud obecným soudem žalovaného ve smyslu § 85 odst. 1 věty první o.s.ř. Okresní soud ve Zlíně, Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

u něhož byl návrh podán, přitom není soudem na výběr daným (§ 87 o.s.ř.) a s ohledem na povahu nároku nejde o případ, kdy by namísto obecného soudu žalované byl k řízení výlučně místně příslušný jiný soud (§ 88 o.s.ř.). Proto soud vyslovil, že k projednání věci není místně příslušný a dále podle § 105 odst. 2 o.s.ř. rozhodl, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena Okresnímu soudu v Bruntále jako soudu místně příslušnému.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím podepsaného soudu ve dvou vyhotoveních.

Okresní soud ve Zlíně

dne

Mgr. Monika Horáková
asistent soudce

V.k.:

opis usnesení doruč:

-PZ žalobce –DS

-žalovanému na adresu CEO č.l. 6 + žaloba – obálka III

kal. PM

Zlín,

Monika Horáková - asistent

Neúplná žaloba:

Jednací číslo:

U S N E S E N Í

Okresní soud ve Zlíně rozhodl asistentkou soudce Mgr. Monikou Horákovou v právní věci

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

žalobkyně

XY, sídlo ..., IČ....

proti

žalovanému

AB, nar., bytem trvale

o zaplacení částky **31.755,- Kč** s příslušenstvím

t a k t o:

Soud vyzývá žalobce, aby ve lhůtě 7 dnů od doručení tohoto usnesení

1. písemně doplnil svá tvrzení obsažená v žalobě o následujících skutečnostech:

- **jaká byla konkrétní výše jednotlivých splátek** a co tyto jednotlivé splátky zahrnovaly (jistina, úroky apod.)
- pokud žalovaný na úvěr něčeho zaplatil, tak jakou částku a kdy; resp. které konkrétní splátky zaplatil (**výše předepsané splátky, datum splatnosti, datum a výše provedené úhrady**)
- na základě jakého ustanovení úvěrových obchodních podmínek došlo k odstoupení od smlouvy a zesplatnění úvěru, s kterými splátkami byl žalovaný v prodlení
- **kdy** byl žalovaný **vyzván k zaplacení celé pohledávky** z poskytnutého úvěru (tzv.zesplatnění pohledávky), **jakým způsobem** se tak stalo a pokud byl vyzván písemně, tak kdy a jakým způsobem byla žalovanému výzva doručena (fickí, osobním převzetím apod.)
- na základě čeho (smluvní ustanovení apod.) byly dlužné úroky připočteny k jistině
- jak konkrétně byla vypočtena částka, která má představovat **úroky z úvěru, z jaké částky** byl tento úrok počítán a **za jaké období**
- jak konkrétně byla vypočtena částka, která má představovat **pojistné** – na základě čeho (smluvní ustanovení apod.) bylo pojistné účtováno, za jaké období je požadováno
- jak byla vypočtena **smluvní pokuta**, tzn. z jakých částek je požadována, kdy došlo k prodlení s platbou těchto částek

▪ *2. písemně označí a předloží soudu důkazy k prokázání těchto svých tvrzení.*

▪ *3. předloží soudu tyto listiny:*

- doklad o čerpání úvěru;

Žalobci se připomíná povinnost vylíčit všechny pro rozhodnutí významné skutečnosti (§ 101 odst. 1 písm. a) o.s.ř.). Nedoplnění skutkových tvrzení může vést k zamítnutí žaloby, popř. její části pro neunesení břemene tvrzení. **Nedostatečná skutková tvrzení nelze nahrazovat nebo doplňovat odkazy na předložené listinné důkazy, neboť tyto mohou sloužit pouze k prokázání tvrzení již v žalobě učiněných.** Žalobce je dále ve smyslu ust. § 101 odst. 1 písm. b) o.s.ř. povinen plnit důkazní povinnost (§ 120 odst. 1 o.s.ř.), tj. na podporu všech svých tvrzení je povinen označit a předložit soudu důkazy, jejichž nerespektování může vést též k zamítnutí žaloby, popř. její části pro neunesení důkazního břemene.

4. Písemně sdělil, zda souhlasí s tím, aby ve věci bylo soudem rozhodnuto bez nařízení jednání (§115a o.s.ř.).

Nevyjadří-li se ve stanovené lhůtě, bude soud předpokládat, že s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí (§ 101 odst. 4 o.s.ř.).

Podání je třeba předložit soudu ve **2** vyhotoveních.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ve Zlíně dne

Mgr. Monika Horáková

asistentka soudce

V.k.: opis usnesení doruč PZ žalobce – DS/obálka III

kal. doplnění tvrzení, jinak jednání.

Zlín,

Monika Horáková

Druhy rozhodnutí soudu v civilním řízení

- 1) rozsudek
- 2) platební rozkaz/elektronický platební rozkaz/evropský platební rozkaz(směnečný platební rozkaz
- 3) usnesení

Rozsudek

Rozsudkem rozhoduje soud o věci samé. Zákon stanoví, kdy naopak soud rozhoduje ve věci samé usnesením či platebním rozkazem. Rozsudkem má být rozhodnuto o celé projednávané věci, ovšem je-li to účelné, lze rozhodnout pouze o její části (částečný rozsudek) nebo jen o jejím základu (mezitímní rozsudek).

Náležitosti rozsudku: po slovech „Jménem republiky“ se uvede označení soudu, jména a příjmení soudů a přisedících, přesné označení účastníků a jejich zástupců, příp. účast státního zastupitelství/Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, označení projednávané věci, výrok, odůvodnění, poučení o opravných prostředcích, poučení o možnosti výkonu rozhodnutí a den a místo vyhlášení.

Odůvodnění rozsudku (základní) obsahuje čeho se žalobce domáhal a proč, jaké stanovisko vyjádřil žalovaný, které skutečnosti má soud za prokázány a které nikoli, o které důkazy soud opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl případně některé další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce. Není přitom přípustné doslovně opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé.

Pravomocný rozsudek = doručený rozsudek, který již nelze napadnout odvoláním (x mimořádné opravné prostředky). Nestanoví-li zákon jinak, je výrok pravomocného rozsudku závazný jen pro účastníky řízení (x rozsudky o osobním stavu).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pariční lhůta = lhůta k plnění stanovená rozsudkem, obvykle 3 dny od právní moc rozsudku, jde-li o vyklizení bytu, 15 dnů od právní moci rozsudku.

Vykonatelnost rozsudku = rozsudek je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění (pariční lhůta), případně pokud není v rozsudku uložena povinnost k plnění (typicky rozsudky o osobním stavu), pak je rozsudek vykonatelný, jakmile nabyl právní moci. Vykonatelný rozsudek lze vymáhat.

Oprava rozsudku

§ 164 o.s.ř. – předseda senátu opraví v rozsudku kdykoli i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku rozhodnutí nebo není-li možné provést opravu ve stejnopisech rozhodnutí, vydá o tom opravné usnesení, které doručí účastníkům. Jde – li o opravu výroku, může soud odložit vykonatelnost na dobu, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.

Oprava odůvodnění: pokud nemá odůvodnění podklad ve zjištění skutkového stavu, může účastník před nabytím právní moci navrhnout, aby bylo opraveno. Pokud návrhu na opravu soud nevyhoví, předloží věc odvolacímu soudu, který o opravě rozhodne. O opravě důvodů se rozhoduje usnesením.

Vzor rozsudku:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

... C .../2012-

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud ve Zlíně rozhodl předsedkyní senátu Mgr. jako samosoudkyní v právní věci žalobce **Statutárního města Zlína, IČ 00283924**, se sídlem Zlín, nám. Míru 12, proti žalované, **nar.**, trvale bytem, fakticky, o **zaplacení částky 91.832,- Kč s příslušenstvím rozsudkem pro uznání**

t a k t o:

I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 91.832,- Kč s úrokem z prodlení ve výši, která odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou platné vždy k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí trvání prodlení, zvýšené o sedm procentních bodů

z částky 2.382,- Kč od 1.2.2010 do zaplacení,

to vše do tří dnů od právní moci rozsudku.

II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 4.590,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Žalobce se žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 10.1.2012 domáhal po žalované zaplacení částky 91.832,- Kč představující peněžitou náhradu za bezdůvodné užívání bytu č. 630 na adrese za období 1 - 12/2010 (28.584,-Kč), 1-5/2011 (11.890,-Kč), 1.-27.6.2011 (2.140,-Kč) a nedoplatku vyúčtování služeb za rok 2009 (23.874,-Kč) a za rok 2010 (25.366,-Kč). Vzhledem k tomu, že jednotlivé měsíční platby byly splatné vždy k poslednímu dni příslušného měsíce, požadoval žalobce za platbu 2.382,- Kč od 1. dne následujícího měsíce do zaplacení úroky z prodlení v zákonné výši. V důvodech uvedl, že na základě smlouvy o nájmu bytu ze dne 24.8.2005 (ve znění jejích dodatků) byla žalovaná v období 1.9.2005 – 29.2.2008 nájemkyní předmětného bytu. Od 1.3.2008 do 27.6.2011 (kdy byl byt exekučně vyklizen) jej žalovaná užívala bez právního důvodu. Za období 1-12/2010, 1-5/2011 a 1.-27.6.2011 nezaplatila žalobci úhradu za užívání bytu ve výši obvyklého nájemného, tj. v roce 2010 ve výši 2.382,- Kč měsíčně a v roce 2011 ve výši 2.378,- Kč měsíčně. Nezaplatila ani nedoplatky za plnění poskytovaná s užíváním bytu v roce 2009 a 2010.

Platebním rozkazem č.j. ze dne bylo žalobě vyhověno. Soud uložil žalované ve lhůtě 15 dnů od doručení platebního rozkazu zaplatit žalobci v žalobě uplatněnou pohledávku nebo v téže lhůtě podat proti platebnímu rozkazu odpor. Pro případ, že bude podán odpor, soud uložil žalované, aby se ve lhůtě 30 dnů ode dne podání odporu proti platebnímu rozkazu písemně vyjádřila ve věci samé k žalobě, která jí byla doručena současně s platebním rozkazem. Žalovaná byla poučena o náležitostech takového vyjádření a o následcích nevyhovění této výzvě.

Proti platebnímu rozkazu podala žalovaná včas odpor, který odůvodnila „určitými nesrovnalostmi uvedenými v platebním rozkazu“ a poukazem na skutečnost, že se s žalobcem chce domluvit. V souladu s § 174 odst. 2 občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.) podáním odporu se platební rozkaz v plném rozsahu zrušil. Ve lhůtě následujících 30 dnů se však žalovaná písemně ve věci samé k žalobě nevyjádřila, neuvedla, proč s žalobou nesouhlasí, v čem konkrétně spatřuje nesrovnalosti a z jakého důvodu nárok žalobce neuznává. Nevylicila žádné rozhodující skutečnosti, na nichž staví svou obranu a k prokázání svých tvrzení neoznačila důkazy. Za této situace se podle § 114b odst. 5 o.s.ř. má zato, že nárok, který je proti ní žalobou uplatňován, uznává. Soud proto podle § 153a odst. 3 o.s.ř. rozhodl rozsudkem pro uznání, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 153a odst. 4 o.s.ř.). Ve smyslu § Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

153a odst. 2 ve spojení s § 99 odst. 1 věta první a odst. 2 věta první o.s.ř. se nejedná o věc, ve které by pro rozpor s právními předpisy nebylo možné rozsudek pro uznání vydat. Žalobcem uplatněný nárok je v souladu s hmotným právem, neboť vyplývá z příslušných ustanovení občanského zákoníku (*§ 451 a násl. obč. zák.*).

Podle *§ 142 odst. 1 o.s.ř.* vzniklo úspěšnému žalobci právo na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšné žalované. Náklady řízení žalobce jsou tvořeny částkou 4.590,- Kč vynaloženou na zaplacení soudního poplatku.

Podle *§ 160 odst. 1 o.s.ř.* jsou povinnosti v rozsudku uložené splatné do tří dnů od právní moci rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **je možné podat odvolání** do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu ve Zlíně ve třech vyhotoveních.

Způsobilým odvolacím důvodem jsou jen vady uvedené v *§ 205 odst. 2 písm. a) o.s.ř.* a skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání podle *§ 153a o.s.ř.* (to se netýká výroku o náhradě nákladů řízení a o lhůtě k plnění).

Nebude-li povinnost tímto rozhodnutím uložená splněna dobrovolně, může oprávněný podat návrh na výkon rozhodnutí (*§ 251 a násl. o.s.ř.*) nebo exekuci (*§ 28 a násl. exekučního řádu*).

Ve Zlíně dne

Mgr.

předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

Platební rozkaz

§ 172 an. osř. Soud může i bez výslovné žádosti žalobce a bez slyšení žalovaného vydat platební rozkaz, jsou-li splněny následující podmínky:

- žalobce se domáhá zaplacení peněžité částky
- uplatněné právo vyplývá ze skutečností uvedených žalobcem
- je znám pobyt žalovaného
- platební rozkaz nemá být žalovanému doručen do ciziny

V platebním rozkazu soud uloží žalovanému, aby do 15 dnů od doručení platebního rozkazu zaplatil žalobci uplatněnou pohledávku a náklady řízení, nebo aby v téže lhůtě podal opravný prostředek, tj. odpor/odvolání.

Odpor znamená, že se platební rozkaz zruší ex tunc. Pozdě podaný odpor soud usnesením odmítne.

Platební rozkaz – vzor:

Jednací číslo:

PLATEBNÍ ROZKAZ

Okresní soud ve Zlíně rozhodl asistentkou soudce Mgr. Monikou Horákovou v právní věci

žalobkyně **XY a.s.**, IČ, se sídlem,

proti

žalovanému **AB**, nar., bytem trvale

o zaplacení částky 21.431,85 Kč s příslušenstvím

t a k t o:

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

I. Soud ukládá žalovanému, aby do 15 dnů ode dne doručení platebního rozkazu zaplatil žalobkyni

a) pohledávku ve výši **21.431,85 Kč**

s **7,75%** úrokem z prodlení ročně za dobu od **8.12.2010** do zaplacení z částky **13.386,18 Kč**

b) náhradu nákladů řízení ve výši **1.070,- Kč** (soudní poplatek) k rukám žalobkyně

n e b o

aby podal proti tomuto platebnímu rozkazu do 15 dnů ode dne jeho doručení u podepsaného soudu odpor.

II. Pro případ, že bude podán odpor, soud ukládá žalovanému, aby se ve lhůtě 30 dnů ode dne podání odporu proti platebnímu rozkazu písemně vyjádřil ve věci samé k žalobě, která mu byla doručena spolu s platebním rozkazem.

Ve vyjádření je žalovaná povinen uvést, zda nárok uplatněný v žalobě uznává, popřípadě zda nárok uznává jen zčásti nebo co do základu. Uzná-li nárok, rozhodne soud na tomto základě o věci samé rozsudkem pro uznání (§ 153a odst.1 o.s.ř.).

Jestliže žalovaná nárok uplatněný v žalobě zcela neuznává, je povinen ve vyjádření vylíčit rozhodující skutečnosti o věci samé, na nichž staví svoji obranu proti žalobě, a označit důkazy k prokázání svých tvrzení. K vyjádření musí připojit listiny, na něž se ve svém vyjádření odvolává. Vyjádření je třeba předložit soudu ve dvou vyhotoveních.

Nemůže-li žalovaný podat ve stanovené lhůtě písemné vyjádření ve věci samé, je povinen před uplynutím stanovené lhůty sdělit soudu, jaký vážný důvod mu v tom brání. Na výzvu soudu je povinen tvrzený vážný důvod prokázat.

P o u č e n í: Včas podaným odporem se platební rozkaz v plném rozsahu ruší. Opožděně podaný odpor nebo odpor podaný tím, kdo k němu není oprávněn, soud usnesením odmítne.

Platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor nebo proti němuž podaný

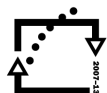
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

odpor byl soudem odmítnut, má účinky pravomocného rozsudku. Proti výroku, kterým bylo žalovanému uloženo, aby se ve věci samé písemně vyjádřil, není odvolání přípustné.

Podá-li žalovaný proti platebnímu rozkazu včas odpor a jestliže se bez vážného důvodu ve věci samé včas písemně nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, bude mít soud za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznává. Soud proto ve věci samé rozhodne rozsudkem pro uznání (§ 153a odst.3 o.s.ř.)

Podá-li žalovaný proti platebnímu rozkazu včas odpor a nebudou-li splněny podmínky pro vydání rozsudku pro uznání, soud k projednání a rozhodnutí věci nařídí jednání.

Proti výroku o náhradě nákladů řízení a výroku o povinnosti zaplatit soudní poplatek je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu ve Zlíně. Nesplní-li povinný dobrovolně tímto platebním rozkazem uložené povinnosti, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí.

Ve Zlíně dne

Mgr. Monika Horáková

asistentka soudce

V. k.

1) Zašli žalovanému na adresu CEO č.1.46 (zelená II, výlučně jen adresáta)

- PR
- Žaloba

2) Zašli žalobci I) č.1. 1 , do DS dle č.1.1

- PR

3) kal. PM

4) Spisově prověř

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5) Spisovna, Skartační znak V20

Ve Zlíně dne

Monika Horáková - asistent

Usnesení

Nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje soud usnesením. Usnesením se rozhoduje zejména o podmínkách řízení, o zastavení nebo přerušení řízení, o odmítnutí návrhu, o změně návrhu, o vzetí návrhu zpět, o smíru, o nákladech řízení, jakož i o věcech, které se týkají vedení řízení. ve vyhotovení usnesení se uvede, který soud je vydal, jména a příjmení soudců a přísedících, označení účastníků, jejich zástupců a věci, výrok, odůvodnění, poučení o tom, zda je přípustný opravný prostředek nepočítaje v to žalobu na obnovu řízení a pro zmatečnost, a o lhůtě a místu k jeho podání, a den a místo vydání usnesení.

Ale pozor ! Vyhotovení každého usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, návrhu na zajištění důkazu, návrhu na zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví nebo jinému návrhu, jemuž nikdo neodporoval, nebo usnesení, které se týká vedení řízení, anebo usnesení podle § 104a, nemusí obsahovat odůvodnění. Odůvodnění nemusí obsahovat rovněž usnesení, kterým bylo rozhodnuto nikoli ve věci samé, připouští-li to povaha této věci a je-li z obsahu spisu zřejmé, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto; v tomto případě se ve výroku usnesení uvedou zákonná ustanovení, jichž bylo použito, a důvod rozhodnutí.

Soud je vázán usnesením, jakmile je vyhlásil; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno.

Usnesením, kterým se upravuje vedení řízení, není však soud vázán. Lhůta k plnění počíná běžet od doručení usnesení; jejím uplynutím je usnesení vykonatelné. Nebyla-li v usnesení uložena povinnost k plnění, je usnesení, není-li stanoveno jinak, vykonatelné, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhlášeno nebo vyhotoveno.

Je-li usnesení podle zákona nebo podle rozhodnutí soudu vykonatelné až po právní moci, běží lhůta k plnění až od právní moci usnesení.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V případě, že se nepodaří doručit platební rozkaz do vlastních rukou žalovaného/jednoho z žalovaných, musí být soudem zrušen – vzor usnesení:

Jednací číslo:

U s n e s e n í

Okresní soud ve Zlíně rozhodl asistentkou soudce Mgr. et Mgr. Monikou Horákovou
v právní věci

žalobce **XY**, r.č....., bytem

proti

žalované **AB**, r.č. ... bytem

o zaplacení částky 5.000,- Kč s příslušenstvím

takto:

Platební rozkaz vydaný Okresním soudem ve Zlíně dne **2012** pod č.j.

se zrušuje.

Odůvodnění:

Shora uvedený platební rozkaz se nepodařilo doručit do vlastních rukou žalované. Podle § 173 odst 2 o.s.ř. byl proto platební rozkaz zrušen. Po právní moci tohoto usnesení může být ve věci nařízeno jednání.

Poučení: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu ve Zlíně.

Ve Zlíně dne

Mgr. Monika Horáková

asistentka soudce

V.k.:

- opis usnesení č.l. 13 (verte) doruč žalobci - ob.III

kal. PM, poté předlož soudci k nařízení jednání

Zlín,

Monika Horáková - asistent

Úkoly k procvičení:

- Považujete platební rozkaz za spravedlivé řešení sporu? Proč?
- Byla podána žaloba na Šárku Podvesnou, nar. 8.4.1979, bytem Bruntál, Žabinec 38.
Co s ní jakožto VSÚ Okresního soudu ve Zlíně uděláte?
- Kdy lze použít fikci uznání nároku? Považujete to za efektivní řešení sporu?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Správní praxe využívá některých institutů, s nimiž jsme se již seznámili v rámci výkladu o občanském soudním řízení. Dlužno však říci, že si je upravuje a nelze tak jednoznačně vycházet pouze z doposud představených vzorů. Hlavním předpisem, z něhož při tvorbě jednodušších rozhodnutí správněprávního typu vycházíme, je jednak zákon č. 500/2004 Sb., správní řád a jednak zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Na níže uvedených vzorech je patrné, jakým způsobem řeší správní orgány některé situace, které mohou vzniknout při výkonu státní správy v praxi.

a) výzva k předložení listiny

(k § 53 odst. 1)

Městský úřad A, odbor B

Č.j.

V dne

Usnesení

Městský úřad A, odbor B podle § 53 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl takto:

pan je povinen předložit zdejšímu správnímu orgánu ve lhůtě nejpozději do dnů od oznámení tohoto rozhodnutí listinu*(uveďte se jaká listina má být předložena)*.

Odůvodnění:

V řízení o bylo zjištěno, že p. je držitelem listiny, která je potřebná k provedení důkazu. Správní orgán proto rozhodl uložit mu, aby listinu předložil.

Poučení o odvolání: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do patnácti dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu kraje prostřednictvím zdejšího správního orgánu. Odvolání se podává ve stejnopisech. Odvolání nemá podle § 76 odst. 5 správního řádu odkladný účinek.

jméno, příjmení, funkce a podpis k tomu oprávněné úřední osoby

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

b) stanovení lhůty k podání návrhu

(k § 36 odst. 1)

Městský úřad A, odbor B

Č. j.

V dne

Usnesení

Městský úřad A, odbor B podle § 36 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl takto:

účastníci řízení ve věci mohou navrhopat důkazy a činit jiné návrhy ve lhůtě nejpozději do

Odůvodnění:

U zdejšího správního orgánu je ode dne vedeno řízení o Podle § 36 odst. 1 správního řádu může správní orgán pro podávání návrhů důkazů a jiných návrhů v řízení stanovit účastníkům řízení lhůtu. Vzhledem ke lhůtě pro rozhodnutí a nutnosti posoudit včas všechny návrhy účastníků, bylo rozhodnuto stanovit pro podávání návrhů lhůtu uvedenou výše. Zmeškání úkonu v této lhůtě lze podle § 41 odst. 3 správního řádu prominout jen ze závažných důvodů, které nastaly bez zavinění účastníka řízení.

Poučení o odvolání: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do patnácti dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu kraje prostřednictvím zdejšího správního orgánu. Odvolání se podává ve stejnopisech. Odvolání nemá podle § 76 odst. 5 správního řádu odkladný účinek.

jméno, příjmení, funkce a podpis k tomu oprávněné úřední osoby

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

c) schválení smíru

(k § 141 odst. 8)

Městský úřad A, odbor B

Čj.

V dne

Rozhodnutí

Městský úřad A, odbor B podle § 141 odst. 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl takto:

schvaluje se tento smír uzavřený mezi navrhovatelem panem, nar., trvalý pobyt, a odpůrcem panem, nar., trvalý pobyt:

Odůvodnění:

Správní orgán na návrh navrhovatele zahájil dne řízení ve věci V průběhu řízení navrhovatel a odpůrce uzavřeli smír. Vzhledem k tomu, že uzavřený smír neodporuje právním předpisům ani veřejnému zájmu, rozhodl správní orgán tento smír schválit.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do patnácti dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu kraje prostřednictvím zdejšího správního orgánu. Odvolání se podává ve stejnopisech.

jméno, příjmení, funkce a podpis k tomu oprávněné úřední osoby

d) zastavení řízení

(k § 66 odst. 1)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Městský úřad A, odbor B

Č.j.

V dne

Usnesení

Městský úřad A, odbor B podle § 66 odst. 1 písm. zákona č. 500/2004 Sb.,
správní řád, rozhodl takto:

řízení o žádosti pana ve věci se zastavuje.

Odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že(uvede se konkrétní důvod, např. „žadatel vzal svým
podáním ze dne, které bylo doručeno správnímu orgánu dne,
zpět svou žádost o“), bylo řízení o jeho žádosti zastaveno.

Poučení o odvolání: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do patnácti dnů ode dne jeho
oznámení ke Krajskému úřadu kraje prostřednictvím zdejšího správního
orgánu. Odvolání se podává ve stejnopisech. Odvolání nemá podle § 76 odst.
5 správního řádu odkladný účinek.

jméno, příjmení, funkce a podpis k tomu oprávněné úřední osoby

e) Zamítnutí žádosti

k § 51 odst. 3)

Městský úřad A, odbor B

Č. j.

V dne

Rozhodnutí:

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Městský úřad A, odbor B, rozhodl podle § zákona č./
..... Sb., o, takto:

žádost účastníka řízení pana, nar., trvalý pobyt
....., o se zamítá.

Odůvodnění:

Účastník řízení podal dne žádost o Žádost byla doručena
zdejšímu správnímu orgánu, který je k rozhodnutí o ní podle § zákona č.
...../ Sb., o věcně a podle § 11 odst. 1 písm.
..... zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, místně příslušný.

Podle § zákona č. / Sb., o,
správní orgán žádost zamítne, jestliže Správní orgán z
zjistil, že uvedený důvod existuje, a proto v souladu s § 51 odst. 3 správního řádu neprováděl
další dokazování a rozhodl o zamítnutí žádosti.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do patnácti dnů ode dne jeho oznámení ke
Krajskému úřadu kraje prostřednictvím zdejšího správního orgánu. Odvolání
se podává ve stejnopisech.

jméno, příjmení, funkce a podpis k tomu oprávněné úřední osoby

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V přezkumném řízení správní orgány z moci úřední přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Účastník může dát podnět k provedení přezkumného řízení; tento podnět není návrhem na zahájení řízení; jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podateli.

Jestliže podnět k přezkumnému řízení dal účastník, může přezkumné řízení provést správní orgán, který přezkoumávané rozhodnutí vydal, pokud plně vyhoví účastníkovi, který podnět uplatnil, a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému jinému účastníkovi, ledaže s tím všichni, jichž se to týká, vyslovili souhlas. V tomto případě se jedná o tzv. autoremeduru.

a) autoremedura

(k § 87)

Městský úřad A, odbor B

Č.j.

V dne

Rozhodnutí

Městský úřad A, odbor B podle § 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl v řízení ve věci, jehož jediným účastníkem je pan, nar., trvalý pobyt, takto:

rozhodnutí zdejšího správního orgánu ze dne č. j. se zrušuje
(var. mění takto:).

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do patnácti dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu kraje prostřednictvím zdejšího správního orgánu.

jméno, příjmení, funkce a podpis k tomu oprávněné úřední osoby

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odvolání

Účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak. Právo podat odvolání nepřísluší účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva písemně nebo ústně do protokolu vzdal. Jestliže odvolatel vzal podané odvolání zpět, nemůže je podat znovu. Odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

b) rozhodnutí odvolacího orgánu

(k § 90)

Krajský úřad kraje, odbor B

Č.j.

V dne

Rozhodnutí:

Krajský úřad kraje, odbor B, rozhodl podle § 90 odst. písm.)
.....) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, o odvolání pana nar.
....., trvalý pobyt, takto:

Varianta I:

rozhodnutí Obecního úřadu obce ze dne č. j.
..... se zrušuje a řízení
ve věci se zastavuje.

Varianta II:

rozhodnutí Obecního úřadu obce ze dne č.j.
se zrušuje a věc se vrací k novému projednání Obecnímu úřadu obce

Varianta III:

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

rozhodnutí Obecního úřadu obce ze dne č. j.
..... se mění takto:

Varianta IV:

rozhodnutí Obecního úřadu obce ze dne č.j.
se v části zrušuje (var. částečně mění takto), ve zbytku se
potvrzuje.

Varianta V:

odvolání se zamítá a rozhodnutí Obecního úřadu obce ze dne
..... č. j. se potvrzuje.

Varianta VI:

odvolání se jako opožděné/nepřípustné zamítá.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Obecního úřadu obce ze dne č. j.
..... bylo (uvede se stručně výsledek řízení – obsah výroku rozhodnutí).
Rozhodnutí bylo doručeno účastníkovi řízení panu dne
Účastník proti rozhodnutí podal dne včas odvolání, ve kterém uvedl
.....

Po posouzení důvodů uvedených v odvolání, jakož i ve spisu Obecního úřadu obce
..... odvolací orgán dospěl k závěru, že(odvolání je důvodné,
protože, je nedůvodné, protože).

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí se podle § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jméno, příjmení, funkce a podpis k tomu oprávněné úřední osoby

Úkoly k procvičení:

- Pro to, abyste mohli věc rozhodnout, potřebujete výpis z bankovního účtu třetí osoby, která není účastníkem řízení. Jak jej získáte?
- Co je to autoremedura?
- Předvolali jste svědka k jednání a ten se nedostavil. Co uděláte?
- Je smír právním řešením problému? Proč?

Literatura:

1. Hendrych, D. a kol. (2006). Správní právo: obecná část. Praha: C.H. Beck
2. Hendrych, D. a kol. (2009). Právní slovník. 3., podstatně rozš. vyd. Praha: C.H. Beck.
3. Interní dokumenty Okresního soudu ve Zlíně
4. Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád
5. Zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád